



EURÓPSKA
KOMISIA

VYSOKÁ PREDSTAVITEĽKA EURÓPSKEJ ÚNIE
PRE ZAHRANIČNÉ VECI A BEZPEČNOSTNÚ
POLITIKU

V Bruseli, 25.5.2011

KOM(2011) 303 v konečnom znení

**SPOLOČNÉ OZNÁMENIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE,
EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU
REGIÓNOV**

Nová reakcia na meniace sa susedstvo

{SEK(2011) 637 v konečnom znení}
{SEK(2011) 638 v konečnom znení}
{SEK(2011) 639 v konečnom znení}
{SEK(2011) 640 v konečnom znení}
{SEK(2011) 641 v konečnom znení}
{SEK(2011) 642 v konečnom znení}
{SEK(2011) 643 v konečnom znení}
{SEK(2011) 644 v konečnom znení}
{SEK(2011) 645 v konečnom znení}
{SEK(2011) 646 v konečnom znení}
{SEK(2011) 647 v konečnom znení}
{SEK(2011) 648 v konečnom znení}
{SEK(2011) 649 v konečnom znení}
{SEK(2011) 650 v konečnom znení}
{SEK(2011) 651 v konečnom znení}
{SEK(2011) 652 v konečnom znení}

SPOLOČNÉ OZNÁMENIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Nová reakcia na meniace sa susedstvo

Na východ a juh od Európskej únie (EÚ) leží šesťnásť krajín¹, ktorých nádeje a budúcnosť budú mať na nás priamy a významný vplyv. Nedávne udalosti na uvedenie skutočnosť ešte zreteľnejšie poukázali, keď zdôraznili výzvy, ktorým spoločne čelíme. Zvrhnutie dlhotrvajúcich represívnych režimov v Egypte a Tunisku, pretrvávajúci vojnový konflikt v Líbyi, nedávny násilný zásah v Sýrii, pokračujúce represie v Bielorusku a neutíchajúce dlhotrvajúce konflikty v tomto regióne vrátane Blízkeho východu si vyžadujú, aby sa prehodnotil vzťah EÚ s jej susedmi. Potrebné je tiež podporiť povzbudivý pokrok, ktorý dosiahli iní susedia, ako napr. Moldavská republika s jej reformami, Ukrajina v rokovaní o dohode o pridružení alebo Maroko a Jordánsko v ich oznámení reforiem ústavy. Lisabonská zmluva dáva EÚ možnosť posilniť jej zahraničnú politiku. Spolupráca so susednými krajinami sa v súčasnosti môže rozšíriť a pokrývať tak jednotnejšie a účinnejšie celé spektrum problematik. Táto možnosť bola hlavným podnetom na začatie revízie európskej susedskej politiky (ESP) v lete 2010 po konzultácii s partnerskými krajinami a inými zainteresovanými stranami. Nedávne udalosti, ktoré sa odohrali v južnom Stredozemí, ešte väčšmi zdôraznili opodstatnenosť tejto revízie. EÚ musí reagovať na historické výzvy v jej susedstve.

Od jej vzniku v roku 2004 bolo v rámci ESP podporených množstvo dôležitých iniciatív, predovšetkým takých, ktoré sa týkali obchodu a hospodárstva, čo umožnilo EÚ a jej susedom vytvoriť si pevnejšie vzťahy v prakticky všetkých oblastiach politik, od energetiky až po vzdelávanie, dopravu a výskum. Tieto politiky sú v súčasnosti predmetom výmeny a spolupráce medzi EÚ a jej susedmi. Pomoc poskytovaná EÚ sa zvýšila a je lepšie zameraná. Na všetkých stranách spolupráce však ešte existuje priestor na zlepšenie. Nedávne udalosti a závery revízie poukázali na skutočnosť, že podpora EÚ nasmerovaná na politické reformy v susedných krajinách mala len čiastočný úspech. Potrebná je napríklad väčšia flexibilita a primeranejšie opatrenia na riešenie rýchlo sa vyvíjajúcej situácie v partnerských krajinách a na riešenie nevyhnutných reforiem, či už ide o rýchlu zmenu režimu, alebo dlhotrvajúci proces reformy a posilňovania demokracie. Spolupráca medzi EÚ, jej členskými štátmi a hlavnými medzinárodnými partnermi je nevyhnutná a môže sa zlepšiť.

Na posilnenie partnerstva medzi EÚ a krajinami a spoločnosťami susedstva je potrebný nový prístup, ktorého cieľom bude vytvoriť a upevniť zdravé demokratické systémy, vybrať sa cestou udržateľného hospodárskeho rastu a riadiť cezhraničné prepojenia.

ESP by mala byť politikou Únie a jej členských štátov, ktorá by zjednotila ich vlastné bilaterálne úsilie, a tým podporovala celkové ciele politiky. Rovnako aj Európsky parlament má zohrávať hlavnú úlohu a pomáhať pri dosahovaní niektorých z jej hlavných cieľov. ESP má okrem toho slúžiť ako katalyzátor pre širšiu medzinárodnú komunitu, ktorý podporí demokratickú zmenu a hospodársky a sociálny rozvoj v tomto regióne.

¹ Európske susedstvo zahŕňa Alžírsko, Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Egypt, Gruzínsko, Izrael, Jordánsko, Libanon, Líbyu, Moldavskú republiku, Maroko, okupované palestínske územia, Sýriu, Tunisko a Ukrajinu.

Toto partnerstvo s našimi susedmi je obojstranne výhodné. EÚ je hlavným obchodným partnerom väčšiny susedných štátov. Z udržateľného hospodárskeho rozvoja a vytvorenia pracovných miest v partnerských krajinách ťaží aj EÚ. Takisto aj riadený pohyb osôb predstavuje pozitívum pre celé susedstvo tým, že uľahčuje mobilitu študentov, pracovnej sily a turistov a súčasne zabraňuje nelegálnej migrácii a obchodovaniu s ľuďmi. Aktívna spolupráca medzi EÚ a jej susedmi v oblastiach, akými sú vzdelávanie, posilňovanie a modernizácia systémov sociálnej ochrany a presadzovanie práv žien, prispeje vo veľkej miere k spoločným cieľom inkluzívneho rastu a tvorby pracovných miest.

Nový prístup musí byť založený na vzájomnej zodpovednosti a spoločnom zasadzovaní sa za všeobecné hodnoty ľudských práv, demokracie a právneho štátu. Bude zahŕňať oveľa vyššiu mieru diferenciacie, čím umožní každej partnerskej krajine vytvoriť si prepojenie s EÚ v rámci jej vlastných ambícií, potrieb a možností. Pre južných a východných susedov, ktorí sú schopní a ochotní sa zapojiť, táto vízia zahŕňa užšiu hospodársku integráciu a silnejšiu politickú spoluprácu v oblasti reforiem správy vecí verejných, bezpečnosti a riešenia konfliktov vrátane spoločných iniciatív na medzinárodných fórach v otázkach spoločného záujmu. V súvislosti so spoluprácou s partnerskými krajinami v južnom Stredozemí Komisia a vysoká predstaviteľka pre zahraničné veci už predložili návrh Partnerstva pre demokraciu a spoločnú prosperitu².

Cieľom opísaného nového prístupu je:

- (1) poskytovať vyššiu mieru podpory partnerským krajinám budujúcim pevne zakorenenú demokraciu, ktorá bude trvalá a založená nielen na práve voliť, ale aj na práve na slobodu prejavu, práve na vytvorenie konkurenčných politických strán, práve na nestrannú spravodlivosť zo strany nezávislých sudcov, práve na bezpečnosť zabezpečovanú zodpovednými policajnými a vojenskými zložkami, práve na prístup ku kompetentnej a neskorumpovanej štátnej správe, a presadzujúcim ďalšie občianske a ľudské práva, ktoré mnohí Európania považujú za samozrejmé, akými je sloboda myslenia, svedomia a náboženského vyznania;
- (2) podporovať inkluzívny hospodársky rozvoj tak, aby krajiny susediace s EÚ mohli obchodovať, investovať a rásť udržateľným spôsobom, čím sa znížia sociálne a regionálne nerovnosti, vytvoria pracovné miesta pre ich pracovné sily a zvýši sa životná úroveň ich ľudí;
- (3) posilniť tie dve regionálne dimenzie európskej susedskej politiky, ktoré sa týkajú Východného partnerstva a južného Stredozemia tak, aby sme mohli vypracovať dlhodobé regionálne iniciatívy v oblastiach, ako sú obchod, energetika, doprava či migrácia a mobilita, ktoré budú dopĺňať a posilňovať bilaterálnu spoluprácu;
- (4) poskytovať mechanizmy a nástroje vhodné na dosiahnutie týchto cieľov.

Partnerstvo by sa vytvorilo s každým susedom podľa jeho potrieb, možností a cieľov reforiem. Niektorí partneri budú mať možno záujem o intenzívnejšiu integráciu, čo bude znamenať vyšší stupeň súladu s politikami a pravidlami EÚ, ktorý povedie k ich postupnej hospodárskej integrácii do vnútorného trhu EÚ. EÚ sa nesnaží predpísať model alebo pripravený recept na politickú reformu, ale bude požadovať, aby reformný proces každej

² KOM(2011) 200, 8.3.2011.

partnerskej krajiny odzrkadľoval jednoznačný záväzok k všeobecným hodnotám, ktoré tvoria základ nášho obnoveného prístupu. Od partnerskej krajiny sa očakáva iniciatíva a na jej základe sa navrhne druh podpory EÚ.

Zvýšená podpora EÚ vo vzťahu k susedným krajinám je podmienená pokrokom v budovaní a upevňovaní demokracie a dodržiavaní zásad právneho štátu. Čím viac a rýchlejšie dosiahne krajina pokrok v rámci jej vnútorných reforiem, tým viac podpory dostane od EÚ. Táto väčšia podpora bude mať rôzne podoby, vrátane zvýšeného financovania sociálneho a hospodárskeho rozvoja, rozsiahlejších programov zameraných na komplexné budovanie inštitúcií (CIB), lepšieho prístupu na trh, zvýšeného financovania EIB na podporu investícií a rozsiahlejšieho uľahčenia mobility. Tieto preferenčné záväzky sa upravujú v súlade s potrebami každej krajiny a v závislosti od regionálneho kontextu. Zmysluplné reformy sa spájajú s vysokými počiatočnými nákladmi. Pri rozhodovaní o výške finančných príspevkov pre krajinu na rok 2014 a na nasledujúce obdobie EÚ zohľadní záznamy partnerských krajín o reformách, ktoré sa uskutočnili za obdobie 2010 – 2012 (na základe výročných správ o pokroku). V prípade krajín, kde sa neuskutoční reforma, EÚ prehodnotí, ba dokonca zníži financovanie.

EÚ bude presadzovať politiku oslabenia vzťahov s vládami zapojenými do porušovania ľudských práv a štandardov demokracie, vrátane uplatňovania cielených sankcií a iných politických opatrení. Keď prijme takéto opatrenia, nebude sa zameriavať len na tieto opatrenia, ale bude aj naďalej posilňovať podporu občianskej spoločnosti. Pri uplatňovaní tohto diferencovanejšieho prístupu EÚ bude udržiavať otvorený dialóg s vládami, občianskou spoločnosťou a ostatnými zainteresovanými stranami. Súčasne a v súlade so zásadou vzájomnej zodpovednosti EÚ zabezpečí, aby sa finančné prostriedky, ktoré poskytne, použili na podporu hlavných cieľov ESP.

Finančné prostriedky, ktoré EÚ a jej medzinárodní partneri mobilizujú na podporu prechodu k demokracii v susedstve, musia pokryť tak okamžité a nevyhnutné potreby, ako aj strednodobé a dlhodobé požiadavky.

1. PODPORA POKROKU SMEROM K PEVNE ZAKORENEJ DEMOKRACII

Musíme:

- upraviť výšku podpory EÚ pre partnerské krajiny podľa ich pokroku v oblasti politických reforiem a budovania pevne zakorenenej demokracie

1.1. Podpora „pevne zakorenenej demokracie“

Fungujúca demokracia, dodržiavanie ľudských práv a rešpektovanie zásad právneho štátu tvoria základné piliera partnerstva EÚ s jej susedmi. Neexistuje žiaden predpísaný model alebo pripravený recept na politickú reformu. I keď sa reformy uskutočňované v jednotlivých krajinách navzájom odlišujú, budovanie **pevne zakorenenej a udržateľnej demokracie** má niekoľko spoločných prvkov a vyžaduje si pevné a trvalé odhodlanie zo strany vlád. Spoločnými prvkami sú:

- slobodné a spravodlivé voľby,
- sloboda združovania, prejavu a zhromažďovania a sloboda tlače a médií,
- právny štát vedený nezávislým súdnictvom a právo na spravodlivý proces,
- boj proti korupcii,

- reforma sektora bezpečnosti a presadzovania práva (vrátane polície) a zriadenie demokratickej kontroly nad ozbrojenými a bezpečnostnými silami.

Reforma založená na týchto prvkoch nielen posilní demokraciu, ale aj pomôže vytvoriť podmienky na udržateľný a inkluzívny hospodársky rast, čo podporí obchod a investície. Tieto prvky predstavujú hlavné kritériá, na základe ktorých EÚ posúdi pokrok a upraví výšku jej podpory.

1.2. Partnerstvo so spoločnosťami

Musíme:

- nadviazať partnerstvá v každej zo susedných krajín a sprístupniť podporu EÚ organizáciám občianskej spoločnosti prostredníctvom na to určeného nástroja občianskej spoločnosti
- podporiť zriadenie Európskej nadácie na podporu demokracie na pomoc politickým stranám, neregistrovaným mimovládnym organizáciám a odborom a iným sociálnym partnerom
- presadzovať slobodu médií a podporovať organizácie občianskej spoločnosti v neobmedzenom prístupe na internet a využívaní elektronických komunikačných technológií
- posilniť dialóg o ľudských právach.

Prosperujúca občianska spoločnosť umožňuje občanom vyjadriť ich obavy, prispievať k tvorbe politik a brať vlády na zodpovednosť. Môže tiež dopomôcť k inkluzívnejšiemu hospodárskemu rastu. Kľúčom k tomuto všetkému je záruka slobody prejavu, združovania a zhromažďovania. Ďalšou výzvou je umožniť vznik demokratických politických strán, ktoré budú zastupovať široké spektrum názorov a postojov spoločnosti a navzájom bojovať o moc a priazeň. Túto výzvu na podporu občianskej spoločnosti a pluralizmu možno pozorovať vo všetkých štátoch susedstva, ale je zvlášť naliehavá v krajinách zmietaných rýchlou politickou zmenou a v krajinách, kde represívne politické režimy naďalej potláčajú pluralizmus a rôznorodosť.

S cieľom riešiť túto situáciu a podporiť politických aktérov usilujúcich sa o demokratickú zmenu v ich krajinách, a to najmä politické strany a neregistrované mimovládne organizácie alebo odbory a iných sociálnych partnerov, vysoká predstaviteľka pre zahraničné veci a Komisia presadzujú zriadenie **Európskej nadácie na podporu demokracie**³. Úlohou tejto nadácie bude zviditeľniť a zjednotiť úsilie EÚ, jej členských štátov a niekoľkých veľkých európskych politických nadácií, ktoré už pôsobia v tejto oblasti.

Občianska spoločnosť zohráva hlavnú úlohu v presadzovaní práv žien, väčšej sociálnej spravodlivosti a rešpektovania menšín, ako aj ochrany životného prostredia a efektívneho využívania zdrojov. EÚ podporí túto rozsiahlejšiu politickú úlohu neštátnych subjektov cez partnerstvo s občianskymi spoločnosťami, čím pomôže organizáciám občianskej spoločnosti rozvinúť ich schopnosti súvisiace s presadzovaním sa a monitorovaním reformy

³ Napriek tomu, že ciele a spôsoby financovania a riadenia tejto nadácie sa budú líšiť od iných demokratizačných nástrojov, mali by sa uplatňovať s cieľom posilniť súčinnosť a súdržnosť.

a ich funkciu týkajúcu sa realizácie a hodnotenia programov EÚ. Delegácie EÚ vyslané priamo do týchto krajín sa budú usilovať o to, aby vlády partnerských krajín nadviazali štruktúrovaný dialóg s občianskou spoločnosťou o hlavných oblastiach našej spolupráce. Financovanie takýchto aktivít EÚ by mohlo prebiehať prostredníctvom zriadenia na to určeného **nástroja občianskej spoločnosti** pre susedstvo.

Sloboda médií a slobodný prístup k informáciám patria medzi kľúčové prvky fungujúcich demokracií. Sociálne siete a nové technológie zohrávajú významnú úlohu v presadzovaní demokratickej zmeny. Podpora tejto oblasti zo strany EÚ je už k dispozícii prostredníctvom európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR). Uvažuje sa nad zriadením aj ďalších nástrojov, ktoré by umožnili EÚ vo vhodných prípadoch pomôcť organizáciám občianskej spoločnosti alebo jednotlivým občanom získať neobmedzený prístup na internet a k iným formám elektronických komunikačných technológií, ako aj k správam nezávislých médií (tlač, rozhlas a televízia).

Zaviazanie sa k dodržiavaniu **ľudských práv a základných slobôd** prostredníctvom viacstranných zmlúv a bilaterálnych dohôd je jedným z najdôležitejších krokov. Nie vždy sa však prijímajú potrebné opatrenia na presadenie týchto záväzkov. Ratifikácia všetkých relevantných medzinárodných a regionálnych dohôd a dodržiavanie všetkých ich nariadení je základom nášho partnerstva. Toto zahŕňa výrazné zasadzovanie sa za presadzovanie rodovej rovnosti, pripomínajúc, že hlavnú úlohu v nedávnych udalostiach na juhu opäť raz zohrali ženy, za boj proti všetkým formám diskriminácie, dodržiavanie slobody náboženského vyznania a ochranu práv utečencov a osôb pod medzinárodnou ochranou. Zintenzívnený **dialóg o ľudských právach** umožní monitorovať plnenie záväzkov v tejto oblasti, ako aj riešiť prípady porušenia ľudských práv. Posilnenie spolupráce s Radou Európy by mohlo tiež napomôcť presadzovanie ich dodržiavania.

Parlamenty môžu vybudovať spojenia medzi našimi spoločnosťami. Parlamentné zhromaždenie EuroNest (spoločné zhromaždenie Európskeho parlamentu a jeho náprotivkov z krajín Východného partnerstva), Euro-stredozemské parlamentné zhromaždenie a spoločné parlamentné výbory Európskeho parlamentu a parlamentov partnerských krajín predstavujú hlavné fóra pre dialóg činiteľov s rozhodujúcimi právomocami a ich lepšie vzájomné porozumenie sa. Poslanci môžu tiež významne prispieť k rozširovaniu reforiem a monitorovaniu záväzkov uvedených v akčnom pláne ESP každej krajiny vrátane hlavných otázok týkajúcich sa politiky a ľudských práv.

1.3. Prehĺbenie spolupráce v oblasti politiky a bezpečnosti

Musíme:

- posilniť zapojenie EÚ do riešenia dlhotrvajúcich konfliktov
- využiť spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku spolu s inými nástrojmi EÚ
- presadzovať spoločné opatrenia v hlavných otázkach bezpečnosti s partnermi európskej susedskej politiky na medzinárodných fórach.

Lisabonská zmluva poskytuje EÚ jedinečnú príležitosť stať sa efektívnejším aktérom, ktorej využitie nie je aktuálnejšie nikde inde ako v našom susedstve. Od EÚ a jej členských štátov sa však v súvislosti s reakciou na výzvy vyžaduje oveľa väčšie zjednotenie politík ako v minulosti, aby sme mohli dospieť k spoločnému odkazu a súdržnosti, vďaka čomu budú naše opatrenia účinnejšie. Nástroje a politiky EÚ budú účinné len vtedy, keď ich náležite

podporia aj politiky členských štátov. Ak chceme, aby naše susedstvo bolo bezpečným miestom a chceme si ochrániť naše záujmy, nemôžeme nechať veci voľne plynúť.

Neutíchajúce dlhodobé konflikty, ktoré postihujú niekoľko našich partnerských krajín, predstavujú výzvu v oblasti bezpečnosti pre celý región. Geopolitické, ekonomické a bezpečnostné záujmy EÚ sú priamo ovplyvňované pretrvávajúcou nestabilitou. Izraelsko-palestínsky konflikt a ostatné konflikty na Blízkom východe, v južnom Kaukaze, Moldavskej republike a na území západnej Sahary naďalej postihujú veľké množstvo obyvateľov, živia radikalizmus, vyčerpávajú značné miestne i medzinárodné zdroje a výrazne bránia reformám.

EÚ sa už usiluje aktívne riešiť niekoľko z týchto konfliktov. Je súčasťou blízkovýchodného kvarteta, spolupredseda ženevským rozhovorom zameraným na mier a bezpečnosť v Gruzínsku a zúčastňuje sa ako pozorovateľ na rozhovoroch „5+2“ týkajúcich sa podnesterského konfliktu v Moldavskej republike. Európska únia je pripravená viac sa zapojiť do aktivít štruktúr, v ktorých ešte nemá zastúpenie, akou je napr. Minská skupina OBSE v otázke sporu o Náhorný Karabach. EÚ plánuje zintenzívniť svoju podporu zameranú na zvýšenie dôvery a dosahu na odtrhnuté územia, na medzinárodné úsilie a štruktúry súvisiace s konfliktami a následne na zavedenie urovnaní. Takisto neuzná zmeny hraníc, ktoré boli vykonané za použitia vojenskej sily. Mnohé z nástrojov, ktoré používame vo všetkých častiach susedstva na presadzovanie hospodárskej integrácie a sektorovej spolupráce, by sa mohli tiež zmobilizovať na podporu cieľov v oblasti zvyšovania dôvery a riešenia konfliktov. V spolupráci s príslušnými medzinárodnými organizáciami a kľúčovými partnermi je EÚ tiež pripravená vytvoriť scenáre obnovy po skončení konfliktu, ktoré môžu pôsobiť ako ďalší stimul na vyriešenie konfliktov, keďže poukážu na dosiahnuteľné výhody mierového urovnania konfliktov.

V prípade oblastí, kde je EÚ už zapojená do pozemných operácií, akou je napr. monitorovacia misia EÚ v Gruzínsku, pomocná hraničná misia EÚ v Moldavskej republike a na Ukrajine alebo policajná misia EÚ a pomocná hraničná misia EÚ Rafah na okupovaných palestínskych územiach, EÚ vykoná ďalšie kroky k tomu, aby preskúmala možnosť prepojenia týchto operácií s úsilím o presadenie reforiem. Všetkým partnerským krajinám, ktoré uzná za vhodné a ktoré sa usilujú o reformu súdnictva a bezpečnostného sektora, ponúkne podporu v podobe misií právneho štátu alebo iného nástroja spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP), ktorý budú považovať za užitočný.

Okrem riešenia konfliktov EÚ naplno využije ustanovenia Lisabonskej zmluvy aj na riešenie iných bezpečnostných otázok a osobitných problematík spoločného záujmu, ako energetická a zdrojová bezpečnosť, zmena klímy, nešírenie zbraní, boj proti medzinárodnému terorizmu a cezhraničnej organizovanej trestnej činnosti či boj proti drogám. Spolu s partnerskými krajinami ESP prijme spoločné opatrenia na medzinárodných fórach (napr. OSN, medzinárodné konferencie) v otázkach SZBP, ako aj iných globálnych otázkach.

2. PODPORA UDRŽATEĽNÉHO HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

Musíme:

- podporiť partnerské krajiny v prijatí politík vedúcich k silnejšiemu, udržateľnejšiemu a inkluzívnejšiemu rastu, rozvoju mikropodnikov a malých a stredných podnikov a vytvoreniu pracovných miest
- posilniť spoluprácu v oblasti priemyslu a podporiť zlepšenie podnikateľského

prostredia

- pomôcť s organizáciou podujatí na propagáciu investovania
- podporovať priame investície malých a stredných podnikov z EÚ a mikroúvery
- znižovať rozdiely v úrovni hospodárstva medzi regiónmi na základe pilotných programov regionálneho rozvoja
- spustiť pilotné programy na podporu poľnohospodárstva a rozvoja vidieka
- zintenzívniť dialóg o makroekonomickej politike s partnerskými krajinami, ktoré uskutočňujú najpokročilejšie hospodárske reformy
- zefektívniť poskytovanie makrofinančnej pomoci prostredníctvom upravenia príslušného rozhodovacieho procesu
- zintenzívniť dialóg o politike zamestnanosti a sociálnych vecí.

2.1. Udržateľný hospodársky rast a vytváranie pracovných miest

Výzvy v oblasti hospodárstva a sociálnych vecí v susedských krajinách EÚ sú obrovské. Chudoba je rozšírená, očakávaná dĺžka života často nízka, miera nezamestnanosti mladých ľudí vysoká a účasť žien na politickom alebo hospodárskom živote je nízka v niekoľkých krajinách tohto regiónu. Prírodný kapitál sa mína a zvyšujúce sa ceny jedla a energií majú vážny dosah na všetky susedské krajiny. Väčšina partnerských krajín má slabé a málo diverzifikované národné hospodárstvo, ktoré naďalej ľahko podlieha negatívnym vonkajším ekonomickým vplyvom. Medzi okamžité ciele preto patrí vytvorenie pracovných miest, posilnenie rastu, zlepšenie sociálnej ochrany a revitalizácia sektorov zasiahnutých nedávnymi konfliktami (akým je napr. turizmus). Riešenie týchto výziev má kľúčový význam pre zabezpečenie udržateľnosti politických reforiem a môže tiež prispieť k dosiahnutiu rozvojových cieľov milénia. Nevýrazný rast, stúpajúca nezamestnanosť a rozširujúca sa priepasť medzi bohatými a chudobnými môžu ľahko vyvolať nestabilitu.

ESP bude aj naďalej povzbudzovať partnerské krajiny k prijatiu politík vedúcich k silnejšiemu a inkluzívnejšiemu rastu. Bude podporovať ich snahy o zlepšenie podnikateľského prostredia, ako zjednodušenie procesov a naplnenie potrieb malých a stredných podnikov, a presadzovanie zamestnateľnosti. Snahy partnerských krajín o posilnenie dodržiavania zásad právneho štátu a o boj proti korupcii budú mať tiež pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie tým, že umožnia zvýšiť prílev priamych zahraničných investícií a prenosov technológií, ktoré následne podnietia inovácie a tvorbu pracovných miest. EÚ sa bude obzvlášť venovať výzvam, ktoré pre krajiny vyplývajú z politických zmien. Bude pomáhať s organizovaním iniciatív, akými sú **konferencie investorov** na objasnenie národných investičných priorít a vytvorenie dôvery zo strany investorov. Presvedčivým dôkazom by pre investorov a obchodníkov bol tiež **lepší systém ochrany investícií**. Komisia preskúma možnosti poskytnutia právnej istoty investorom v susedných krajinách.

S cieľom poskytnutia dodatočnej podpory MSP Komisia tiež prerokuje s EIB a ostatnými zainteresovanými stranami možnú úlohu **Európskeho investičného fondu**⁴ v partnerských krajinách a preskúma opatrenia vrátane **záruk** na podporu priamych investícií od MSP EÚ a z mikroúverov.

Komisia môže takisto prispieť k riešeniu vysokej nezamestnanosti a chudoby prostredníctvom **pilotných programov na podporu poľnohospodárstva a rozvoja vidieka**, ako aj pilotných programov regionálneho rozvoja, pričom môže čerpať z rozsiahlych skúseností EÚ v týchto oblastiach.⁵

Programy regionálneho rozvoja môžu prispieť k riešeniu hospodárskej nerovnováhy a rozdielov medzi jednotlivými regiónmi, ktoré oslabujú výkonnosť celého hospodárstva krajiny. Súčasné pilotné programy pomôžu členom východného partnerstva nájsť vhodné štruktúry a aktivity na riešenie týchto výzev v rámci ich území a podľa potreby aj za hranicami ich štátu v spolupráci so susednými krajinami v ich regióne. Podobný postup sa preskúma aj pre štáty južného susedstva.

Nadalej sa bude pokračovať v dialógu o politike v oblasti správy makroekonomických záležitostí a udržateľnosti rozpočtu. **Dialóg o makroekonomických záležitostiach** sa nadviaže s tými partnerskými krajinami, ktoré zájdu najďalej v ich hospodárskej integrácii k EÚ, a bude pozostávať z preskúmania makroekonomických politík a hlavných štrukturálnych reforiem. Doplní ho rozsiahly dialóg o **politike zamestnanosti a sociálnych vecí**.

Na pomoc partnerským krajinám pri riešení krátkodobých ťažkostí s platobnou bilanciou možno použiť nástroj **makrofinančnej pomoci**. Z krátkodobého hľadiska je najviac vhodný pre tie krajiny, ktoré sa vyrovnávajú s bezprostrednými hospodárskymi a sociálnymi následkami nedávnych politických zmien. Komisia predloží návrh na rámcové rozhodnutie, ktorým sa zefektívni rozhodovací proces pridelenia makrofinančnej pomoci, zabezpečí sa transparentnejší právny základ tohto nástroja a upresnia sa niektoré z jeho kritérií.

2.2. Posilnenie obchodných väzieb

Musíme:

- rokovať o rozsiahlych a komplexných zónach voľného obchodu s ochotnými a schopnými partnerskými krajinami
- nadalej rozširovať obchodné koncesie, a to najmä v tých sektoroch, ktoré najskôr oživia hospodárstva partnerských štátov.

Väčšina z našich susedov sa spolieha na EÚ ako na svoj hlavný vývozný trh a zdroj dovozu. Obchod s tovarom a službami predstavuje účinný nástroj na posilnenie hospodárskeho rastu, zvýšenie konkurencieschopnosti a podporu hospodárskej obnovy. Je preto dôležité, aby sme

⁴ EIF má konkrétne skúsenosti s poskytovaním rizikového financovania malým a stredným podnikom (MSP) v EÚ a krajinách zahrnutých do procesu rozširovania a rozsiahlu sieť obchodných partnerov. Je preto tou pravou inštitúciou na podporu investícií MSP EÚ v partnerských krajinách.

⁵ Rozsah pôsobnosti Programu európskeho susedstva pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (ENPARD) zahrnutý v oznámení Partnerstvo pre demokraciu a spoločnú prosperitu s južným Stredozemím – KOM(2011) 200 – sa rozšíri, aby zahŕňal aj krajiny východného susedstva.

s každým z nich uzavreli vzájomne výhodné a ambiciózne obchodné režimy, ktoré budú zodpovedať ich potrebám a hospodárskym možnostiam.

Hlavným a najefektívnejším prostriedkom vytvorenia užších obchodných väzieb je zriadenie **rozsiahlej a komplexnej zóny voľného obchodu** (DCFTA). Cieľom rozsiahlych a komplexných zón voľného obchodu je postupné odstraňovanie obchodných bariér a zblížovanie právnych predpisov v oblastiach, ktoré majú vplyv na obchod, ako sú najmä sanitárne a fytosanitárne pravidlá, dobré životné podmienky zvierat, colné režimy a konania na hraniciach, hospodárska súťaž a verejné obstarávanie. DCFTA sú navrhnuté tak, aby boli dynamické a udržiavali krok s vývojom právnych predpisov na vnútornom trhu EÚ. V prípade najvyspelejších partnerských krajín môže DCFTA viesť k postupnej hospodárskej integrácii do vnútorného trhu EÚ. Zriadenie DCFTA si vyžaduje veľké odhodlanie k prijatiu komplexných a rozsiahlych reforiem prostredníctvom postupnej aproximácie pravidiel a postupov EÚ. K tomuto sú potrebné silné inštitucionálne kapacity. Reformy môžu byť z politického hľadiska náročné a vyžadujú si zapojenie podnikateľskej obce a iných zainteresovaných strán. Partnerské krajiny musia byť členmi Svetovej obchodnej organizácie (WTO) a naplňať hlavné odporúčania, čo im umožní plniť vyplývajúce záväzky, aby mohli začať rokovania. Okrem toho musia najprv dosiahnuť značný pokrok smerom k spoločným hodnotám a zásadám.

Obchod je vo väčšine prípadov založený na bilaterálnom prístupe medzi EÚ a jednotlivými partnerskými krajinami. Toto umožňuje najvyspelejším krajinám postupovať rýchlejšie a súčasne je to v súlade so zásadou diferenciácie. Táto zásada sa zhoduje aj s dlhodobou víziou vzniku hospodárskeho spoločenstva medzi EÚ a jej partnerskými krajinami ESP.⁶ Regionálna hospodárska integrácia je dôležitá pre posilnenie vzájomného obchodu medzi partnerskými krajinami a vytvorenie širších hospodárskych sietí. V dlhodobom horizonte by sa takéto spoločenstvo zakladalo na spoločnom regulačnom rámci a lepšom prístupe na trh s tovarom a službami pre partnerské krajiny ESP a EÚ. Na základe takéhoto prístupu by bolo možné zvážiť pripustenie partnerských krajín, ktoré majú plne fungujúce nezávislé súdnictvo, efektívnu verejnú správu a dosiahli značný pokrok smerom k odstráneniu korupcie, do **neregulovanej oblasti vnútorného trhu pre tovar**. K tomuto by mohlo dôjsť najskôr vtedy, keď zúčastnené krajiny dosiahnu dostatočný stupeň administratívnej a právnej spoľahlivosti.

V krátkodobom horizonte je možné prijať ďalšie opatrenia na posilnenie a uľahčenie obchodu s tými partnerskými krajinami, ktoré nie sú pripravené alebo ochotné začať rokovania o DCFTA. Vzhľadom na okolnosti a mieru ambície každej partnerskej krajiny sa EÚ bude snažiť rozšíriť **obchodné koncesie** v rámci existujúcich dohôd alebo prebiehajúcich rokovaní, a to predovšetkým v tých sektoroch, ktoré sú najvhodnejšie na okamžité posilnenie ekonomík partnerských krajín aj vzhľadom na asymetriu rýchlosti liberalizácie, pri ktorej je potrebné zohľadniť okolnosti každej partnerskej krajiny. Lepší prístup na trh s tovarom sa dá dosiahnuť pomocou **dohôd o posudzovaní zhody a prijímaní priemyselných výrobkov** (ACAA), ktoré na základe vzájomného prijímania osvedčení o zhode umožnia voľný pohyb priemyselných výrobkov v rámci konkrétnych sektorov. ACAA sa snažia zahŕňať všetky sektory, v rámci ktorých sú zosúladené právne predpisy na úrovni EÚ. Partnerské krajiny, ktoré sa dostanú až na túto úroveň, sa prakticky stanú súčasťou oblasti voľného trhu priemyselných výrobkov medzi EÚ, EHP a Tureckom. Úzka spolupráca s európskymi orgánmi a organizáciami v oblasti šandardizácie, posudzovania zhody a metrológie môže

⁶ Pozri KOM(2006) 726, 4.12.2006: Posilňovanie európskej susedskej politiky.

uľahčiť zavedenie ACAA. Komisia je pripravená na zintenzívnenie poskytovania technickej pomoci našim partnerským krajinám s cieľom urýchliť prípravu ACAA. Je veľmi pravdepodobné, že už v roku 2011 sa podpíšu ACAA s Tuniskom a Egyptom.

Ďalší pokrok by sa mohol dosiahnuť v oblasti stimulácie obchodných tokov medzi partnerskými krajinami navzájom, ako aj s EÚ. Rýchle plnenie dohovoru o celoeurostredoziemských preferenčných pravidlách pôvodu bude významným krokom pre partnerské krajiny na juhu. Komisia preskúma spôsoby, ako by bolo možné dohovor rozšíriť o ostatných partnerov v rámci ESP, a predloží príslušné návrhy.

S cieľom pomôcť partnerským krajinám budovať kapacity bude EÚ aj naďalej podporovať reformy, a to prostredníctvom poskytovania znalostí z verejného sektora, napríklad prostredníctvom komplexných programov budovania inštitúcií alebo iných mechanizmov, akými je twinning a TAIEX⁷. Týmto pomôže partnerom plniť normy týkajúce sa bezpečnosti potravín, zdravia zvierat a rastlín a dobrých životných podmienok zvierat, a následne tým zvýšiť ich vývozný potenciál. Takisto aj v prípade podpory modernizácie poľnohospodárskeho sektora EÚ ponúkne programy rozvoja vidieka, aby okrem iného pomohla zlepšiť kvalitu poľnohospodárskych a potravinových výrobkov.

2.3. Prehĺbenie sektorovej spolupráce

Musíme:

- prehĺbiť sektorovú spoluprácu s osobitným zameraním sa na vedomosti a inovácie, zmenu klímy a životné prostredie, energetiku, dopravu a technológie
- umožniť partnerským krajinám zapojiť sa do práce vybraných agentúr a programov EÚ.

Užšia spolupráca môže prebiehať v rámci všetkých sektorov súvisiacich s vnútorným trhom, od sociálnej politiky a verejného zdravotníctva až po ochranu spotrebiteľov, štatistiku, obchodné právo, výskum a technologický rozvoj, námornú politiku, cestovný ruch, vesmír a mnohé ďalšie. Na základe prístupu „viac za viac“ sa značne zintenzívni spolupráca a výmena v týchto oblastiach:

- EÚ navrhne susedným partnerom spoluprácu na rozvoji **spoločného priestoru vedomostí a inovácií**, čo by zlúčilo dokopy niekoľko existujúcich oblastí spolupráce: politický dialóg, národné a regionálne budovanie kapacít, spoluprácu v oblasti výskumu a inovácií a možností väčšej mobility študentov, výskumných pracovníkov a akademických vedcov. Súčasne sa prostredníctvom zvýšenej podpory **mobility študentov a akademických pracovníkov** v rámci univerzitných partnerstiev (pod záštitou programu Erasmus Mundus) a štruktúrovanej spolupráce na modernizácii univerzít (cez program Tempus) rozšíri spolupráca v oblasti **vyššieho vzdelávania**.

⁷

TAIEX je nástroj technickej pomoci a výmeny informácií, ktorý riadia útvary Komisie. TAIEX pomáha partnerským krajinám s aproximáciou, uplatňovaním a presadzovaním právnych predpisov EÚ. Je riadený z veľkej časti dopytom a umožňuje poskytovať hodiace sa znalosti vhodné na riešenie problémov v krátkom čase; http://ec.europa.eu/enlargement/taix/what-is-taix/index_en.htm

- EÚ spojí sily so susednými krajinami v otázkach **zmeny klímy** a pomocou posilnenej spolupráce sa bude venovať nízkouhlíkovému rozvoju a zlepšovaniu odolnosti voči vplyvom klímy (prispôsobeniu sa) s cieľom plnenia Cancúnskej dohody a dosiahnutia celosvetového klimatického režimu. EÚ a partnerské krajiny by sa mali tiež usilovať o vyšší stupeň **ochrany životného prostredia**⁸ zameraný na presadzovanie prísnejších noriem kvality vzduchu a vody, lepšie environmentálne orientované riadenie, efektívnejšie využívanie zdrojov, ochranu biodiverzity a ekosystémov a podporu investícií do nevyhnutnej infraštruktúry.
- Spolupráca v oblasti **energetiky** sa zintenzívni pomocou častejšieho dialógu o politike v oblasti energetiky zameraného na prehĺbovanie integrácie trhu, zlepšenie energetickej bezpečnosti založenej na zosúladených regulačných rámcoch zahŕňajúcich aj bezpečnostné a environmentálne normy, vytvorenie nových partnerstiev v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a energetickú účinnosť, a jadrovú bezpečnosť. V strednodobom horizonte môže táto spolupráca viesť k rozšíreniu Zmluvy o založení Energetického spoločenstva o susedné krajiny, ktoré ešte nie sú jej účastníkmi, alebo na základe skúseností založiť doplnkové Energetické spoločenstvo medzi EÚ a južným Stredozemím.
- Komisia navrhne nový rámec pre spoluprácu v oblasti **dopravy** zameranú na užšiu integráciu trhu v rámci sektora dopravy, a to najmä na rozšírenie transeurópskych dopravných sietí (TEN-T) o partnerské krajiny, riešenie administratívnych prekážok s dôrazom na otázky bezpečnosti a ochrany (vrátane otázok, ako sú riadenie letovej prevádzky a železničnej dopravy a námorná doprava) a posilnenie spolupráce s rôznymi dopravnými agentúrami EÚ.
- Komisia podporuje aj strategickejší prístup a spoluprácu v oblasti **námorných záležitostí** zameranú na posilnenie spolupráce v prímorských oblastiach a umožnenie udržateľného hospodárskeho rozvoja.
- Nedávne udalosti v krajinách južného Stredozemia poukázali na dôležitosť **informačných a komunikačných technológií** ako nástrojov politickej a sociálnej zmeny. Spolupráca s partnerskými krajinami sa preto posilní v oblasti podpory rozvoja digitálneho hospodárstva, ktoré bude využívať IKT na riešenie národných a celosvetových výzev.

V neposlednom rade bude EÚ naďalej umožňovať partnerským krajinám zapájať sa do aktivít **agentúr EÚ a programov EÚ**, ktoré sú pre nich prístupné⁹. Túto možnosť majú už niekoľko rokov a jej využitie viedlo k čiastočnej spolupráci v oblastiach ako monitorovanie drog a bezpečnosť leteckej dopravy. Komisia zostaví zoznam programov, do ktorých sa partnerské krajiny môžu prednostne zapojiť, so zameraním sa na tie, ktoré ponúkajú príležitosti pre mladých a získavanie vzájomných kontaktov. Podporí tiež partnerské krajiny v plnení legislatívnych požiadaviek na účasť v agentúrach EÚ a poskytne im pomoc s krytím časti nákladov spojených s ich účasťou.

⁸ Vo svojom oznámení o iniciatíve EÚ na rok 2020 Európa efektívne využívajúca zdroje, KOM(2011) 21, Komisia poukázala na potrebu úzkej spolupráce s hlavnými partnermi vrátane tých v susedstve.

⁹ KOM(2006) 724, 4.12.2006.

2.4. Migrácia a mobilita

Musíme:

- pokračovať v procese zjednodušenia vízového režimu pre vybrané partnerské krajiny ESP a liberalizácie vízového režimu pre tie najvyspelejšie
- rozšíriť existujúce partnerstvá v oblasti mobility a nadviazať nové
- podporiť členské štáty v plnom využívaní možností ponúkaných vízovým kódexom EÚ.

Mobilita a vzájomné kontakty ľudí sú kľúčom k presadzovaniu vzájomného porozumenia a hospodárskeho rozvoja. Sú nevyhnutné pre obchod, najmä v oblasti služieb, ako aj pre výmenu nápadov, rozširovanie inovácií, riešenie otázok zamestnanosti a sociálnych problémov, zriadenie pevných vzťahov medzi podnikmi, univerzitami a organizáciami občianskej spoločnosti.

Mobilita pracovnej sily je oblasť, v ktorej sa EÚ a jej susedné krajiny môžu vzájomne dopĺňať. Pracovná sila EÚ starne a určitým sektorom hrozí nedostatok pracovných síl. V našom susedstve nájdeme vzdelaných, mladých a talentovaných pracovníkov, ktorí môžu zaplniť tieto voľné miesta. EÚ si je vedomá rizika úniku mozgov spojeného s prilákaním týchto talentov, ktoré si môže vyžadovať dodatočné podporné opatrenia so zmierňujúcim účinkom.

Partnerské krajiny predstavujú tiež dôležité krajiny pôvodu a tranzitu nelegálnych migrantov. Spolupráca v boji proti nelegálnej migrácii je kľúčom k zmierneniu ľudského utrpenia a zníženej bezpečnosti, ktorú nelegálna migrácia zapríčiňuje. Takáto spolupráca bude jednou z podmienok založenia partnerstva v oblasti mobility.

ESP sa snaží o vytvorenie vzájomne výhodného prístupu, ktorý spoločne rieši hospodársky rozvoj v partnerských krajinách a EÚ, dobre riadenú legálnu migráciu, budovanie kapacít súvisiacich s riadením hraníc, azylom a spoluprácou v rámci účinného presadzovania práva. Tento prístup je založený na troch pilieroch globálneho prístupu EÚ a nedávno prijatom oznámení o migrácii¹⁰: lepšia organizácia legálnej migrácie, maximálne využitie pozitívneho vplyvu migrácie na rozvoj a posilnenie budovania kapacít týkajúcich sa riadenia hraníc a migrácie. Neoddeliteľnou súčasťou prístupu je aj presadzovanie a dodržiavanie práv migrantov.

Partnerstvá v oblasti mobility poskytujú komplexný rámec pre dobré riadenie pohybu osôb medzi EÚ a treťou krajinou. Tieto partnerstvá v sebe zlučujú všetky opatrenia zabezpečujúce vzájomne výhodnú mobilitu. Vytvárajú podmienky na lepší prístup k legálnym spôsobom migrácie, pre posilnenie kapacít v rámci riadenia hraníc a pre riešenie nelegálnej migrácie. Môžu pozostávať z iniciatív na pomoc partnerským krajinám so zakladaním alebo zlepšovaním riadenia migrácie za prácou, vrátane náboru pracovných síl, odborných a jazykových tréningov a rozširovania a uznávania zručností, ako aj riadenia návratu a reintegrácie migrantov.¹¹ S cieľom posilniť mobilitu občanov medzi partnerskými krajinami

¹⁰ KOM(2011) 248 v konečnom znení, 4.5.2011.

¹¹ Komisia poskytne finančné prostriedky na budovanie kapacít z nástroja európskeho susedstva a partnerstva (ENPI).

a EÚ, hlavne študentov, výskumných pracovníkov a podnikateľov, Komisia vyzýva členské štáty k plnému využívaniu možností ponúkaných **vízovým kódexom EÚ**. Komisia preskúma spôsoby, ako ich podporiť v tomto procese a monitorovať jeho plnenie. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť možnosti zrušenia vízovej povinnosti a vydávania viacstupových víz uvedeným kategóriám žiadateľov o víza.

Dosiaľ boli spomedzi našich susedov zriadené partnerstvá v oblasti mobility s Moldavskou republikou a Gruzínskom. Komisia verí, že viaceré krajiny z nášho susedstva by boli vhodnými kandidátmi na takéto partnerstvá. Komisia sa pokúsi uzavrieť rokovania s Arménskom a pripraviť sa na začatie rokovaní napríklad s Marokom, Tuniskom a Egyptom¹².

EÚ bude naďalej pomáhať Ukrajine a Moldavskej republike v ich snahách realizovať akčné plány liberalizácie vízového režimu. Popri platných alebo pripravovaných dohodách o zjednodušení vízového režimu a readmisii pre krajiny Východného partnerstva by sa mala EÚ snažiť uzavrieť dohody o zjednodušení vízového režimu, súbežne s dohodami o readmisii, s partnerskými krajinami na juhu. Všetky takéto dohody si budú vyžadovať spoluprácu s EÚ v oblasti migrácie, mobility a bezpečnosti, v rámci ktorej bude potrebné prijať konkrétne opatrenia na predchádzanie nelegálnej migrácii, účinné riadenie hraníc, zabezpečenie bezpečnosti dokladov a boj proti organizovanému zločinu vrátane obchodovania s ľuďmi a pašovania migrantov. Z dlhodobého hľadiska by sa postupné kroky k liberalizácii vízového režimu mali zväziť pre každý prípad osobitne podľa toho, či boli splnené podmienky dobre riadenej a bezpečnej mobility.

Pokiaľ ide o **azyl**, EÚ prispeje k posilňovaniu medzinárodnej ochrany v regióne tým, že bude pokračovať v realizácii regionálnych programov ochrany pre Bielorusko, Moldavskú republiku a Ukrajinu. Ak to okolnosti dovoľia, začne tiež s realizáciou regionálneho programu ochrany pre Egypt, Líbyu a Tunisko. Podporí aj ostatné iniciatívy jednotlivých partnerských krajín ESP v tejto oblasti. Presídlenie utečencov v rámci EÚ musí byť súčasťou snáh EÚ o podporu susedných krajín, ktoré sú vystavené značným tokom utečencov.

3. VYTVORENIE ÚČINNÝCH REGIONÁLNYCH PARTNERSTIEV V RÁMCI EURÓPSKEJ SUSEDSKEJ POLITIKY

EÚ plne uznáva rôznorodosť svojich susedov, a preto ponúka každej susednej krajine individuálne partnerstvo, založené na vzájomnej zodpovednosti. Východný a južný rozmer ESP sa snažia dopĺňať tento osobitný prístup a podporovať regionálnu spoluprácu a rozvíjať regionálnu súčinnosť a spoločné reakcie na špecifické geografické, hospodárske a sociálne výzvy každého regiónu. Jednotlivé politiky sú založené na odlišných pozostatkoch bývalých politík EÚ nasmerovaných na tieto regióny. Pätnásť rokov dlhú euro-stredozemskú spoluprácu na juhu nedávno vo všetkých jej oblastiach doplnila Únia pre Stredozemie. Východné partnerstvo zas významne oživilo vzťahy medzi EÚ a jej východnými susedmi počas posledných dvoch rokov.

¹² V súlade s oznámením o dialógu v oblasti migrácie, mobility a bezpečnosti s krajinami južného Stredozemia – KOM(2011) 292/3.

3.1. Posilnenie Východného partnerstva

Musíme:

- pristúpiť k uzavretiu a plneniu dohôd o pridružení vrátane rozsiahlych a komplexných zón voľného obchodu (DCFTA)
- pokračovať v demokratizácii
- pokračovať v procese zjednodušenia a liberalizácie vízového režimu
- zintenzívniť sektorovú spoluprácu, najmä v oblasti rozvoja vidieka
- oboznámiť občanov s výhodami Východného partnerstva
- zvýšiť spoluprácu s občianskou spoločnosťou a sociálnymi partnermi.

Zriadenie Východného partnerstva (EaP) posilnilo vzájomné vzťahy s partnerskými krajinami vo východnej Európe a na južnom Kaukaze, ako aj pomohlo naštartovať a konsolidovať zložitý proces zmeny. Za posledné desaťročie vrátane udalostí sprevádzajúcich zmenu režimu zaznamenal región všeobecný pokrok smerom k demokracii. Región naďalej čelí vážnym hospodárskym výzvam. Je chudobný, vyznačuje sa veľkými rozdielmi medzi jednotlivými krajinami a ľahko podlieha vonkajším faktorom a vplyvom.

Každá partnerská krajina sa venuje hlavným prvkom Východného partnerstva do inej hĺbky (napr. dodržiavanie všeobecných hodnôt demokracie, ľudských práv a zásad právneho štátu, pretrvávajúce pokusy o reformu a intenzívnejší dôraz na vyriešenie dlhotrvajúcich konfliktov). Kým niektorí sú očividne odhodlaní využiť celkový potenciál tohto partnerstva, iní zatiaľ urobili len čiastočný pokrok. EÚ sa postará o to, aby najvyspelejšie a najodhodlanejšie partnerské krajiny čo sa týka demokratických reforiem, ktoré tvoria základ Východného partnerstva, z neho mali aj najväčšie výhody. Súčasne je potrebné nástroje Východného partnerstva lepšie prispôsobiť situáciám jednotlivých krajín na základe skúseností z tejto prvej fázy realizácie, a to stanovením nástrojov na preklopenie dlhého obdobia, ktoré je potrebné na prerokovanie rozsiahlych a komplexných dohôd o pridružení.

Dohody o pridružení, väčšina ktorých zahŕňa DCFTA, ponúkajú každej krajine Východného partnerstva príležitosť vybrať si mieru ambície, ktorú chce dosiahnuť v procese integrácie a reformy. Partnerské krajiny môžu využiť tieto dohody spolu s pretrvávajúcou angažovanosťou a podporou EÚ na zblížovanie právnych predpisov a inštitúcií. Súčasťou dohôd je požiadavka na zosúladenie s právom, normami a štandardmi EÚ, ktoré postupne povedie k hospodárskej integrácii do vnútorného trhu.

Rokovania o dohode o pridružení sa začali s piatimi partnerskými krajinami a predstavujú pevný politický základ pre posilnenie vzťahov. Rokovania o DCFTA v rámci dohody o pridružení sa začali s Ukrajinou a s ostatnými partnerskými krajinami sa otvoria, keď splnia príslušné podmienky. Napriek tomu, že krajiny Východného partnerstva sú relatívne malé, a tým ponúkajú obmedzené obchodné výmeny s EÚ, DCFTA majú pre EÚ veľký význam ako nástroje na posilnenie politických a hospodárskych prepojení medzi EÚ a jej východnými susedmi. V rámci Východného partnerstva sa poskytujú tiež komplexné programy budovania inštitúcií s cieľom pomôcť partnerským krajinám zriadiť administratívne kapacity potrebné pre hĺbkové reformy. Pilotné programy regionálneho rozvoja, ktoré sú ich doplnkom, sú najnovšími nástrojmi EÚ pre poskytovanie pomoci partnerským krajinám pri riešení

hospodárskej, sociálnej a regionálnej nerovnováhy. Ich úlohou je pomôcť partnerským krajinám so zavedením vhodných štruktúr a aktivít pre riešenie regionálnych výzev.

Niektoré krajiny EaP prikladajú veľkú dôležitosť ich európskej identite. Vytvorenie užších vzťahov s EÚ sa v týchto krajinách stretáva s veľkou podporou verejnosti. Hodnoty, na ktorých sa zakladá Európska únia, a to sloboda, demokracia, dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd a právny štát, predstavujú tiež podstatu procesu politického združovania a hospodárskej integrácie, ktoré ponúka Východné partnerstvo. Ide o tie isté hodnoty, ktoré sú zakotvené v článku 2 Zmluvy o Európskej únii a z ktorých vychádzajú články 8 a 49.

Dôležitou súčasťou partnerstva sú kontakty medzi ľuďmi. EÚ bude aj naďalej pomáhať Ukrajine a Moldavskej republike v ich snahách realizovať akčné plány **liberalizácie vízového režimu**. Tieto plány by sa mohli stať vzorom pre ďalšie krajiny Východného partnerstva. Krajiny Východného partnerstva by zatiaľ mali plne využiť možnosti ponúkané zjednodušeným vízovým režimom.

Východní partneri ťažili z piatich **prioritných iniciatív**¹³ týkajúcich sa riadenia hraníc, rozvoja MSP, spolupráce v oblasti energetiky, civilnej ochrany a environmentálne orientovaného riadenia. Tieto programy sa v súčasnosti upravujú, aby lepšie podporovali ciele bilaterálneho partnerstva. Napríklad aktivity spadajúce pod prioritnú iniciatívu integrované riadenie hraníc sú z veľkej časti nasmerované na podporu partnerských krajín v plnení podmienok pre zjednodušenie a liberalizáciu vízového režimu. Zviditeľnenie bilaterálnych a viacstranných aktivít Východného partnerstva je dôležité pre vysvetlenie ich výhod širokej verejnosti. So zreteľom na zvyšovanie regionálnej solidarity by EÚ mala rozšíriť svoju podporu na subregionálnu spoluprácu zameranú na konkrétne otázky týkajúce sa menšieho počtu partnerských krajín. Viacstranný rámec sa musí používať strategickjšie, aby sa dosiahol pokrok v bilaterálnych vzťahoch medzi partnermi vrátane oblasti riešenia konfliktov.

EÚ bude v súlade s obnovenou ESP zacielenou na prepojenia medzi spoločnosťami presadzovať intenzívnejšiu spoluprácu so zainteresovanými stranami vrátane parlamentov zúčastňujúcich sa zhromaždenia EURONEST založeného Európskym parlamentom, regionálnych aktérov spolupracujúcich s Výborom regiónov, obchodných vodcov v rámci obchodného fóra Východného partnerstva a občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov v rámci fóra občianskej spoločnosti Východného partnerstva a jeho národných platforiem.

Spolupráca v rámci Východného partnerstva bude pokračovať politickým dialógom v oblastiach, akými sú:

- vzdelávanie, mládež a kultúra: rozširovanie účasti na programoch ako Erasmus Mundus, Tempus, Mládež v akcii a eTwinning, sprístupnenie nových programov EÚ, akým je napr. Celoživotné vzdelávanie, krajinám Východného partnerstva, pokračovanie v špeciálnom akčnom kultúrnom programe na obdobie 2009 – 2010 a v programe Východného partnerstva v oblasti kultúry,
- doprava: prepojenie sietí infraštruktúry medzi EÚ a jej východnými partnermi,

¹³ Ide o integrované riadenie hraníc, malé a stredné podniky, regionálne trhy s elektrickou energiou, energetická účinnosť a obnoviteľné zdroje energie, prevencia, pripravenosť a schopnosť reagovať na prírodné a človekom spôsobené katastrofy, environmentálne orientované riadenie.

- energetika, životné prostredie, zmena klímy: intenzívny dialóg nadväzujúci na zriadenie Východoeurópskeho partnerstva v oblasti energetickej účinnosti a životného prostredia (E5P) a pristúpenie Ukrajiny a Moldavskej republiky k Zmluve o európskom energetickom spoločenstve s cieľom posilniť spoluprácu v oblasti energetickej bezpečnosti,
- zdieľanie vedomostí, výskum a informačná spoločnosť: plná integrácia výskumných a vzdelávacích spoločenstiev regiónu do elektronickej infraštruktúry (napr. do celoeurópskej siete dát pre vytváranie sietí GÉANT a infraštruktúry European Grid Infrastructure pre gridy a distribuovaný výpočet),
- otázky týkajúce sa colných režimov a presadzovania práva na základe strategických rámcov pre colnú spoluprácu uzavretých s Ukrajinou, Moldavskou republikou a Bieloruskom, ako aj spolupráca v oblasti boja proti pašovaniu,
- opatrenia týkajúce sa rozvoja vidieka (v súlade s Programom európskeho susedstva pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka),
- politika zamestnanosti a sociálnych vecí,
- spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť na základe akčného plánu Východného partnerstva v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí, ktorý bude predstavený neskôr v tomto roku v rámci Štokholmského programu¹⁴ spolu s partnerstvami v oblasti mobility,
- spoločná bezpečnostná a obranná politika (SBOP).

Členské štáty EÚ, tretie krajiny a medzinárodné finančné inštitúcie prejavili záujem podporiť ciele a strategicky dôležité projekty Východného partnerstva. Dodatočné finančné prostriedky sa získavajú z investičného nástroja európskej susedskej politiky, od bilaterálnych partnerov a medzinárodných finančných inštitúcií, najmä od EIB, EBRD a Svetovej banky. Takáto spolupráca by mala prebiehať dynamicky a vychádzať zo zriadenia nástroja MSP, nástroja pre východných partnerov v rámci EIB a jeho trustového fondu pre technickú pomoc Východnému partnerstvu, do ktorého môže prispieť aj EÚ a jej členské štáty.

Informačná a koordinačná skupina Východného partnerstva združuje medzinárodné finančné inštitúcie a tretie krajiny vrátane Kanady, Japonska, Nórska, Ruska, Švajčiarska, Turecka a USA, ktoré majú záujem o koordináciu darcov a vo všeobecnosti o rozvoj Východného partnerstva. Táto neformálna spolupráca sa zintenzívni podľa záujmu partnerských krajín Východného partnerstva.

Druhý samit Východného partnerstva sa uskutoční vo Varšave v septembri 2011. Európska komisia a vysoká predstaviteľka pre zahraničné veci následne predložia plán budúcej realizácie Východného partnerstva, ktorý bude vychádzať zo záverov samitu.

¹⁴

Akčný plán na plnenie Štokholmského programu – KOM(2010) 171:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0171:FIN:EN:PDF>.

3.2. Budovanie Partnerstva pre demokraciu a spoločnú prosperitu v južnom Stredozemí

Musíme:

- uskutočniť komplexné programy budovania inštitúcií podobné tým, ktoré sa zaviedli s východnými partnermi
- začať dialóg o migrácii, mobilite a bezpečnosti s Tuniskom, Marokom a Egyptom (ako prvý krok k partnerstvu v oblasti mobility)
- posilniť euro-stredozemskú spoluprácu v oblasti priemyslu
- spustiť pilotné programy na podporu poľnohospodárstva a rozvoja vidieka
- nasmerovať Úniu pre Stredozemie na konkrétne projekty s jednoznačnými výhodami pre obyvateľstvo Stredozemia
- pokročiť v subregionálnej spolupráci
- zintenzívniť dialóg o politike zamestnanosti a sociálnych vecí.

ESP musí predložiť ambicióznu odpoveď na dôležité zmeny, ktoré sa momentálne odohrávajú v regióne južného Stredozemia. V spoločnom oznámení *Partnerstva pre demokraciu a spoločnú prosperitu v južnom Stredozemí*¹⁵ z 8. marca sú popísané prvé črty ponuky EÚ na nové partnerstvo s partnermi budujúcimi demokraciu a vykonávajúcimi rozsiahle reformy. Tri hlavné ciele boli spolu so zámerom EÚ naďalej rozvíjať vzťahy s jej stredozemskými partnermi prenesené aj do tohto oznámenia: demokratická transformácia a budovanie inštitúcií, pevnejšie partnerstvo s občanmi a udržateľný a inkluzívny hospodársky rozvoj. Hoci pôjde o komplexné a rozsiahle partnerstvo tvorené rozličnými politikami a nástrojmi, bude oveľa jasnejšie diferencované na základe konkrétnych potrieb a miery ambície každej partnerskej krajiny. EÚ už naštartovala proces posilňovania vzťahov s mnohými partnerskými krajinami, a to najmä prostredníctvom udeľovania tzv. „posilneného štatútu“¹⁶.

Od krajín, ktoré majú záujem o nadviazanie Partnerstva pre demokraciu a spoločnú prosperitu v južnom Stredozemí s EÚ, sa očakáva pokrok v rámci kľúčových prvkov uvedených v oddiele 1.1. Dlhodobou víziou našich najvyspelejších stredozemských partnerov je úzke politické združenie s EÚ a hospodárska integrácia do vnútorného trhu. Z krátkodobého hľadiska budú pre partnerov uskutočňujúcich pokrok v rámci reforiem dostupné nasledujúce možnosti.

S cieľom podpory demokratickej transformácie budú zriadené **komplexné programy budovania inštitúcií** podobné tým, ktoré sa zaviedli s východnými partnermi. Ich cieľom bude poskytovať dôležité znalosti a finančnú podporu na budovanie kapacít kľúčových

¹⁵ KOM(2011) 200.

¹⁶ Posilnený štatút bol na základe dobrej realizácie akčného plánu ESP udelený Maroku v roku 2008 a Jordánsku v roku 2010. Po dosiahnutí pokroku v reformách sa môže rozšíriť aj na ostatné južné krajiny ESP. V závislosti od krajiny môže zahŕňať posilnenie spolupráce v oblasti politiky a bezpečnosti, obchodné koncesie a väčšiu integráciu do vnútorného trhu EÚ alebo dodatočnú finančnú pomoc na reformy. Vychádza z nového a komplexnejšieho akčného plánu.

administratívnych orgánov (colná správa, agentúry presadzujúce právo, súdnictvo), pričom sa budú zameriavať v prvom rade na najpotrebnejšie inštitúcie k udržaniu demokratizácie.

Komisia s cieľom vytvoriť **pevnejšie partnerstvo s občanmi** začne dialóg o migrácii, mobilite a bezpečnosti napr. s Tuniskom, Marokom a Egyptom (ako prvý krok k partnerstvu v oblasti mobility). Viac informácií o týchto návrhoch je uvedených v oznámení o migrácii, mobilite a bezpečnosti v južnom susedstve¹⁷. Spolupráca medzi školami (eTwinning), mobilita študentov a akademických pracovníkov v rámci univerzitných partnerstiev (Erasmus Mundus), štruktúrovaná spolupráca na modernizácii univerzít (Tempus) a mobilita mladých ľudí (Mládež v akcii) sa tiež rozšíria, aby mohli lepšie podporovať mladých ľudí. Nové iniciatívy sa možno budú presadzovať aj v oblasti kultúry.

S cieľom budovať **udržateľný a inkluzívny hospodársky rozvoj** EÚ v krátkodobom meradle zintenzívni úsilie o presadzovanie obchodných ustanovení existujúcich dohôd o pridružení tým, že uzavrie prebiehajúce rokovania o poľnohospodárstve a rokovania o službách a práve usadiť sa. Vybrané južné susedné krajiny budú mať príležitosť vstúpiť do prípravných rokovaní o budúcich rokovaniach o DCFTA. Súbežne so štrukturálnymi úpravami súvisiacimi s otvorením trhu a na propagáciu inkluzívneho rastu Komisia zafinancuje pilotné programy na podporu poľnohospodárstva a rozvoja vidieka a, vychádzajúc zo skúseností s Východným partnerstvom, pilotné programy regionálneho rozvoja.

Komisia bude presadzovať priemyslovú spoluprácu na euro-stredozemskej úrovni tým, že bude pokračovať v plnení Euro-stredozemskej charty pre podniky, upraví chartu podľa potrieb MSP a iniciatívy EÚ „Small Business Act“ a sprístupní osvedčené postupy, ako aj aktivity a siete v prioritných sektoroch (textilný priemysel, cestovný ruch, suroviny). Posilní dialóg o politike zamestnanosti a sociálnych vecí a vyzve k efektívnemu sociálnemu dialógu prostredníctvom euro-stredozemského fóra pre sociálny dialóg. Spolupráca v oblasti právnych predpisov na regionálnej úrovni by mohla uľahčiť obchodné výmeny a zlepšiť prostredie pre investície. Vytvorenie efektívnej, bezpečnej, spoľahlivej a udržateľnej multimodálnej dopravnej siete v Stredozemí prispeje tiež k udržateľnému a inkluzívnemu hospodárskemu rozvoju. Komisia už spolupracuje s EIB a Medzinárodnou námornou organizáciou na vytvorení pilotných akcií na zlepšenie spolupráce medzi prímorskými oblasťami v Stredozemí.

Únia pre Stredozemie, ktorá dopĺňa bilaterálne vzťahy medzi EÚ a jej partnerskými krajinami, by mala využiť svoj potenciál a zorganizovať účinnú regionálnu spoluprácu orientovanú na výsledky. Inkluzívny ráz regionálnej spolupráce v Stredozemí ďalej zabezpečí zapojením aktérov, akými sú Turecko a krajiny západného Balkánu. Vysoká predstaviteľka pre zahraničné veci a Komisia sú v súlade s Lisabonskou zmluvou pripravení zohrávať dôležitejšiu úlohu v Únii pre Stredozemie. Oživenie Únie pre Stredozemie si vyžaduje zmenu k pragmatickejšiemu a projektovo orientovanému prístupu. Sekretariát Únie pre Stredozemie musí fungovať ako katalyzátor zapájajúci štáty, EIB, medzinárodné finančné inštitúcie a súkromný sektor do konkrétnych, strategicky dôležitých, hospodárskych projektov, ktorých cieľom je vytvárať pracovné miesta a zabezpečovať inovácie a rast v celom regióne. Pri účasti partnerských krajín na týchto projektoch by sa mala zachovávať zásada variabilnej geometrie v závislosti od ich potrieb a záujmov. Nástroj európskej susedskej politiky poskytuje spolufinancovanie konkrétnych infraštruktúrnych projektov z rozpočtu EÚ. V súvislosti so

¹⁷ KOM(2011) 292/3.

súčasnou ekonomickou a politickou situáciou ostávajú stále plne relevantné prioritné projekty vymenované na Parížskom samite, predovšetkým plán solárnej energie v Stredozemí, odstraňovanie znečistenia Stredozemného mora alebo vytvorenie námorných a pozemných diaľnic a Stredozemská iniciatíva na rozvoj podnikania. So zreteľom na podporu udržateľného rozvoja by sa mal klásť väčší dôraz na plnenie súčasných regionálnych dohôd, akou je Barcelonský dohovor o ochrane morského prostredia a pobrežných oblastí Stredozemného mora.

Nakoniec, **subregionálna spolupráca** zahŕňajúca menší počet susedov a zacielená na konkrétne otázky môže priniesť výhody a viesť k väčšej solidarite. Subregionálna spolupráca v Maghrebe by sa mohla prehĺbiť napríklad tým, že sa podporí vyššia miera fyzického prepojenia. EÚ v blízkej budúcnosti predloží konkrétne návrhy vrátane spôsobov podpory možného otvorenia hraníc v regióne.

4. ZJEDNODUŠENÁ A KOHERENTNÁ POLITIKA A PROGRAMOVÝ RÁMEC

4.1. Jasnejšie priority pomocou silnejšieho politického riadenia

Musíme:

- zamerať akčné plány ESP a pomoc EÚ na menší počet priorít podložených jasnejšími kritériami.

Bilaterálne vzťahy medzi EÚ a každým z jej susedov sa za posledné roky posilnili. Vzájomný dialóg sa stal dôvernejším a intenzívnejším, a to nielen v oblasti všeobecných politických otázok, ale aj v rámci všetkých konkrétnych sfér našej spolupráce. Tieto veľmi blízke vzťahy a vyššia miera záväzku vyzývajú k intenzívnejšiemu politickému dialógu a spolupráci. Lisabonská zmluva uvádza možnosti Európskej únie na zriadenie koherentných a dlhodobých politik a programov, ktoré môžu zahŕňať oblasti zahraničnej politiky a politiky pomoci EÚ, ktoré predtým riadili rozdielne inštitúcie.

Medzi partnerskými krajinami a členskými štátmi platí dohoda, že na pôde dôležitejších Asociačných rád môžu prebiehať rozsiahlejšie diskusie na politickej úrovni. Politický dialóg sa ale nemusí obmedzovať na výročnú diskusiu v Asociačnej rade. Ak si to vyžaduje situácia, malo by sa počítvať s častejšími a ad hoc možnosťami diskusií. Nepretržitý otvorený politický dialóg je kľúčom k vybudovaniu dôvery potrebnej na riešenie našich spoločných výziev. Komisia okrem toho plánuje posilniť dialóg o sektorových politikách (ako energetika, vzdelávanie, mládež, migrácia a doprava) s ministerstvami partnerských krajín.

Kým **akčné plány ESP** zostanú rámcom pre celkovú spoluprácu, EÚ navrhne partnerom, aby sa zamerali na niekoľko krátkodobých a strednodobých priorít, pre ktoré si určia presnejšie kritériá a jasnejšie naplánujú poradie akcií. Podľa nich potom EÚ upraví priority finančnej pomoci. Zoznam priorít určí tempo politiky a pomôže EÚ aj každému susedovi dosiahnuť kľúčové výsledky v rámci vzájomne dohodnutého časového obdobia. Toto umožní tiež lepšie prepojenie cieľov politiky s plánmi pomoci. Na základe tohto možno zjednodušiť programové dokumenty a zamerať sa len na stanovenie priorít akčného plánu, ktoré si vyžadujú si mimoriadnu pomoc od EÚ.

Úlohou návrhu nového nariadenia týkajúceho sa nástroja európskeho susedstva v súvislosti s nadchádzajúcim viacročným finančným rámcom bude ešte viac zjednodušiť poskytovanie

finančnej pomoci s cieľom pretavenia potreby flexibilnejšieho a cielenejšieho poskytovania finančnej pomoci do praxe.

Súčasne bude EÚ naďalej podávať výročné správy o pokroku v súlade s akčnými plánmi. Správy sa zamerajú viac na demokraciu a časom sa vytvorí silnejšie prepojenie medzi výsledkami zistenými v týchto správach, pomocou a poskytovaním finančnej podpory.

4.2. Financovanie

Musíme:

- opätovne nasmerovať a zacieliť predpokladané a naplánované prostriedky v rámci ENPI, ako aj v rámci iných hodiacich sa nástrojov vonkajšej politiky, podľa tohto nového prístupu
- poskytnúť dodatočné finančné prostriedky na riešenie naliehavých potrieb nášho susedstva vo výške viac ako 1 miliardy EUR do roku 2013
- mobilizovať posilnenie rozpočtu z rôznych zdrojov
- okamžite prikrčiť k predloženiu súhlasných návrhov rozpočtu rozpočtovému orgánu (prevody na rok 2011, opravný list na rok 2012, zmena plánu na rok 2013).

Realizácia nového prístupu susedskej politiky založeného na vzájomnej zodpovednosti a spoločnom záväzku k všeobecným hodnotám ľudských práv, demokracie a právneho štátu si vyžaduje **dodatočné finančné prostriedky v maximálnej výške 1 242 miliónov EUR do roku 2013**. Tieto prostriedky nie sú zahrnuté v 5 700 miliónoch EUR poskytnutých v rámci nástroja európskeho susedstva a partnerstva na obdobie 2011 – 2013. V prípade nových mimoriadnych udalostí sa nové prostriedky na financovanie akcií zacielených na región získajú z rozpočtu EÚ vyčleneného na tematické nástroje a mechanizmy pomoci v krízových situáciách. Finančná pomoc sa poskytne na ďalšie posilnenie partnerstva s ľuďmi po celom regióne, podporu udržateľného a inkluzívneho rastu, pokrytie dodatočných potrieb vyplývajúcich z demokratickej transformácie partnerských krajín, dosiahnutie rozvojových cieľov milénia a financovanie nových iniciatív vyplývajúcich z tejto revízie, konkrétne iniciatív týkajúcich sa partnerstva so spoločnosťami, rozvoja vidieka a regionálneho rozvoja (*pozri oddiely 3.1 a 3.2*). Táto pomoc zahŕňa sumu v maximálnej výške 250 miliónov EUR, ktorá pochádza zo spätných tokov starších pôžičiek a operácií s rizikovým kapitálom a bude k dispozícii nástroju pre euro-stredozemské investície a partnerstvo (FEMIP) na presadzovanie rastu a zamestnanosti prostredníctvom financovania nových operácií a na podporu dlhodobých finančných potrieb MSP. V tomto zmysle by Rada mala prijať návrh Komisie na zmenu a doplnenie článku 23 nariadenia o nástroji európskeho susedstva a partnerstva.

Tieto dodatočné prostriedky sa získajú ich prerozdelením z kapitoly 4 viacročného finančného rámca na roky 2007 až 2013 a využitím nerozdelennej rezervy v rámci stropu výdavkov na rok 2012 a do potrebnej miery prostredníctvom nástroja flexibility. Komisia onedlho predloží opravný list k návrhu rozpočtu na rok 2012.

V súčasnosti Komisia uvažuje nad najlepším spôsobom integrácie celkovej situácie krajiny s ohľadom na demokraciu, zodpovednosť, právny štát a riadne finančné hospodárenie do svojho rozhodnutia o rozpočtových podporných opatreniach a svoj prístup, ktorý by mal

poskytovať potrebnú flexibilitu na upravenie miery a druhu podpory pre každého partnera podľa jeho záznamov o reformách, popíše v pripravovanom oznámení o rozpočtovej podpore.

4.3. Zapojenie EIB a EBRD

Musíme:

- zabezpečiť dodatočné možnosti pôžičiek od EIB a EBRD vrátane rozšírenia mandátu EBRD na vybraných južných partnerov.

V prípade podpory rozsiahlych infraštruktúrnych projektov, ktoré môžu pomôcť prepojiť EÚ s jej susedstvom, posilniť rozvoj a riešiť hlavné výzvy v oblasti energetiky, životného prostredia a dopravy je potrebné sa uistiť, že Európska investičná banka a iné banky regionálneho rozvoja, ako napr. Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBRD), majú dostatok finančných prostriedkov. Komisia podporuje rozšírenie vonkajšieho mandátu EIB na východných aj južných susedov, ako aj rozšírenie mandátu EBRD na vybrané krajiny južného Stredozemia. EIB a EBRD môžu plniť ciele politiky EÚ spoločne a maximalizovať tak ich komparatívne výhody. Operácie EBRD v krajinách južného Stredozemia by mali podporovať ciele politiky EÚ a nemali by viesť k prevodu prostriedkov z operácií vo východnom susedstve EÚ.

Prijatie upraveného vonkajšieho mandátu EIB by viedlo k zvýšenému poskytovaniu úverov od EIB pod zárukou EÚ v celom susedstve EÚ. Najmä ak Rada schváli dodatočný úverový rámec vo výške 1 mld. EUR, ktorý nedávno navrhol Európsky parlament, EIB by v období od 2011 do 2013 mohla poskytnúť stredozemským krajinám takmer 6 mld. EUR. Finančné prostriedky až do výšky 90 miliónov sa zmobilizujú na poskytnutie rozpočtových záruk potrebných na vyrovnanie nárastu pôžičiek EIB stredozemskému regiónu.

4.4. Plánovanie na rok 2013 a nasledujúce obdobie

Musíme:

- podporiť flexibilnejšie a jednoduchšie poskytovanie pomoci na základe nástroja nadväzujúceho na súčasný ENPI po roku 2013
- zintenzívniť snahy o koordináciu EÚ, jej členských štátov a ostatných kľúčových medzinárodných finančných inštitúcií a bilaterálnych darcov.

V záveroch o ESP prijatých v júli 2010 Rada uznáva, že je „potrebné otvorenie trhu, ekonomickú integráciu a zbližovanie právnych predpisov, ako aj proces posilňovania bilaterálnych vzťahov v celom susedstve doplniť o primeranú finančnú podporu, technickú pomoc a budovanie kapacít“ a uvádza, že „sa vráti k problematike finančnej podpory počas rokovaní o nadchádzajúcom viacročnom finančnom rámci“. Komisia zohľadní obnovenú víziu ESP a strednodobé ciele vo svojom návrhu viacročného finančného rámca EÚ po roku 2013¹⁸. Z nového nástroja európskeho susedstva (ENI), ktorý predstavuje hlavný zdroj financovania, sa poskytne podstatná časť finančnej podpory partnerským krajinám najmä prostredníctvom bilaterálnych, regionálnych a cezhraničných programov spolupráce. Výška financovania bude musieť odrážať ambície upravenej ESP. Nástroj ENI by mal byť

¹⁸ Komisia predloží návrhy neskôr v tomto roku.

viac orientovaný na politiku a zohľadňovať vyššiu diferenciáciu, flexibilitu, prísnejšiu podmienenosť, stimuly pre najlepších partnerov a ambíciu každého partnerstva (napr. rokovania o DCFTA). Pomoc EÚ by sa tiež mohla viac poskytovať partnerským krajinám pod podmienkou, že dodržiavajú finančné pravidlá Únie a ochraňujú finančné záujmy EÚ.

EÚ zintenzívni snahy o koordináciu členských štátov, ostatných bilaterálnych darcov, EIB, EBRD a medzinárodné finančné inštitúcie, aby maximalizovala vonkajšiu podporu programu reformy dohodnutom v rámci ESP. Tieto snahy môžu mať formu spoločného programu, spoločných iniciatív spolupráce alebo programov a projektov spolufinancovania. S cieľom zlepšiť koordináciu pomoci EÚ Európska služba pre vonkajšiu činnosť a útvary Komisie zvážia možnosť spustenia pilotných spoločných plánovacích činností spolu so zainteresovanými členskými štátmi v krajinách južného susedstva, ktoré prechádzajú k demokracii.

ZÁVERY

Naše susedstvo ponúka vynikajúce možnosti vzájomne prospešnej integrácie a spolupráce, napríklad množstvo vzdelaného pracujúceho obyvateľstva, pomerne veľké trhy, ktoré je potrebné rozvinúť, a riešenia energetickej bezpečnosti výhodné pre všetky strany. Spolupráca s našimi susedmi je jediný spôsob, ako riešiť výzvy a hrozby spojené s nerešpektovaním hraníc, akými sú terorizmus, nelegálna migrácia, znečisťovanie našich spoločných morí a riek. Dovoľuje nám zakročiť proti zdrojom nestability a konfliktov v regióne.

Niekoľko z našich východných a južných susedov sa v priebehu posledného desaťročia vybralo na ambicióznú cestu zmeny. Pri týchto procesoch je potrebné poskytnúť im podporu. Ostatné krajiny sa k tomuto procesu pridali až nedávno a takisto potrebujú našu okamžitú pomoc, a môžu sa priučiť zo skúseností ostatných partnerov. Je vo vlastnom záujme EÚ podporovať tieto transformačné procesy, spolupracovať s našimi susedmi na ukotvení základných hodnôt a zásad ľudských práv, demokracie a právneho štátu, trhového hospodárstva a inkluzívneho a udržateľného rozvoja v politickom systéme a hospodárstve týchto krajín.

Nový prístup k ESP opísaný v tomto oznámení je krokom týmto smerom. Komisia a vysoká predstaviteľka pre zahraničné veci vyzývajú Radu a Európsky parlament k tomu, aby podporili jeho celkovú hlavnú myšlienku, ako aj konkrétne predložené návrhy. V súčasnosti zamýšľame pokračovať v diskusiách s našimi susedmi o najlepších spôsoboch, ako tento nový prístup pretaviť do každého jedného partnerstva.

Výziev je mnoho a vyriešenie všetkých si pravdepodobne vyžiada čas. Cieľom nášho spoločného úsilia je vytvorenie demokratického, prosperujúceho a stabilného regiónu, v ktorom môže žiť, pracovať a formovať budúcnosť vlastnej krajiny 800 miliónov ľudí s vedomím, že ich sloboda, dôstojnosť a práva budú dodržané.

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ PRE NÁVRHY

1. KONTEXT NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1 Názov návrhu/iniciatívy

Spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku: „Nová reakcia na meniace sa susedstvo“

1.2. Príslušná(-é) oblasť(-ti) politiky v rámci ABM/ABB¹⁹

Vonkajšie vzťahy

1.3. Druh návrhu/iniciatívy

☐ Návrh/iniciatíva sa týka **novej akcie**

☐ Návrh/iniciatíva sa týka **novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu**²⁰

X Návrh/iniciatíva sa týka **predĺženia trvania existujúcej akcie**

☐ Návrh/iniciatíva sa týka **akcie presmerovanej na novú akciu**

1.4. Ciele

1.4.1. *Viacročný(-é) strategický(-é) cieľ (ciele) Komisie, ktorý(-é) je/(sú) predmetom návrhu/iniciatívy*

Európa vo svete: zvyšovať našu váhu na svetovej scéne

1.4.2. *Konkrétny(-e) cieľ (ciele) a príslušná(-é) činnosť(-ti) v rámci ABM/ABB*

Príslušná(-é) činnosť(-ti) v rámci ABM/ABB

19.08 Európska susedská politika a vzťahy s Ruskom

Konkrétne ciele súvisiace s činnosťou v rámci ABM

1. Presadzovanie podmienok úzkej spolupráce EÚ s jej susedmi a pre regionálnu a viacstrannú integráciu;

2. Podporovanie hospodárskych a sektorových reforiem susedných krajín EÚ a presadzovanie ich ďalšej integrácie s EÚ a navzájom medzi sebou;

¹⁹

ABM: riadenie podľa činností – ABB: zostavovanie rozpočtu podľa činností.

²⁰

Ako sú uvedené v článku 49 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

3. Presadzovanie demokracie, ľudských práv a právneho štátu a zapojenie sa do riešenia konfliktov v susedstve EÚ.

1.4.3. *Očakávaný(-é) výsledok(-dky) a vplyv(-y)*

Uveďte, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na príjemcov/cieľové skupiny.

Na základe strategickej revízie európskej susedskej politiky (ESP) vykonanej minulý rok sa určili oblasti, v ktorých je možné politiku značne posilniť. Vo svetle revolúcií a veľkých zmien prebiehajúcich v južnom Stredozemí a veľkých ambícií, ktoré vyjadrili ľudia týchto krajín, smerom k politickej a hospodárskej zmene sa podpora EÚ javí ešte podstatnejšia než v minulosti a tieto zmeny poukazujú na oblasti, v ktorých sa EÚ a partnerské krajiny môžu zlepšiť. Rovnako si EÚ ponecháva záväzok trvalej podpory demokratizácie a reformných procesov v celom susedstve, východnom i južnom.

V oznámení o „Novej reakcii na meniace sa susedstvo“ sú opísané návrhy vyplývajúce zo strategickej revízie ESP a v tejto súvislosti sa vynárajú prístupy pretrvávajúcej realizácie Východného partnerstva smerom k východnej Európe a južnému Kaukazu a smerom k južnému Stredozemiu v súvislosti s novým „Partnerstvom pre demokraciu a spoločnú prosperitu“. EÚ sa snaží podporovať demokratickú transformáciu iniciovanú v Egypte a Tunisku najmä prostredníctvom ponuky „Partnerstva pre demokraciu a spoločnú prosperitu“, ktorá sa môže rozšíriť aj o ďalšie krajiny južného Stredozemia.

Nové aktivity vyplývajúce z tejto revízie možno združiť do troch hlavných zložiek:

Zložka 1. Demokratická transformácia a budovanie inštitúcií (*súvisiace s uvedeným konkrétnym cieľom č. 3 v rámci ABM*)

*Podporovať demokratickú transformáciu a budovanie inštitúcií prostredníctvom **komplexných programov budovania inštitúcií nevyhnutných pre demokratickú transformáciu** a iné relevantné akcie súvisiace s týmito inštitúciami, ktoré sú kľúčom k demokratickej spoločnosti, a pomáhať s demokratickou reformou v bezpečnostnom sektore.*

Očakávané výsledky:

vyššia miera dodržiavania ľudských práv a základných slobôd,

lepšia demokratická správa vecí verejných,

nezávislejšie a účinnejšie súdnictvo,

nižšia úroveň korupcie,

lepší demokratický dohľad nad bezpečnostným sektorom,

zvyšená mobilita v súvislosti s lepším riadením hraníc a migrácie,

právne predpisy zosúladené viac s *acquis* EÚ.

Zložka 2. Budovanie pevnejšieho partnerstva s ľuďmi (súvisiace s uvedeným konkrétnym cieľom č. 1 v rámci ABM)

Vybudovať pevnejšie partnerstvo s ľuďmi pomocou rozšírenia kontaktu medzi študentmi, výskumnými pracovníkmi a mladými ľuďmi.

Zvýšená mobilita študentov a akademických pracovníkov v rámci univerzitných partnerstiev (Erasmus Mundus) a štruktúrovaná spolupráca na modernizácii univerzít (Tempus),

spolupráca medzi školami iniciovaná zriadením programu EÚ eTwinning,

zvýšený kontakt medzi mladými ľuďmi,

väčšia informovanosť občanov ESP (vrátane odtrhnutých regiónov) o úspechoch, príležitostiach a výzvach ESP.

Zložka 3. Udržateľný a inkluzívny rast a hospodársky rozvoj (súvisiace s uvedeným konkrétnym cieľom č. 2 v rámci ABM)

Presadzovať udržateľný a inkluzívny rast prostredníctvom podpory MSP a riešiť hospodárske a sociálne rozdiely vo vnútri partnerskej krajiny pomocou „pilotných programov“ postavených na politikách EÚ týkajúcich sa súdržnosti a rozvoja vidieka.

Zníženie vnútroštátnych hospodárskych rozdielov,

zvýšená miera zamestnanosti,

rozvoj MSP,

posilnené odborné vzdelávanie a školenia,

lepšie živobytie poľnohospodárskych spoločenskostí,

zvýšená bezpečnosť potravín,

zvýšená integrácia do vnútorného trhu EÚ cez účasť na programoch EÚ.

1.4.4. Ukazovatele výsledkov a vplyvu

Uveďte ukazovatele, pomocou ktorých je možné sledovať uskutočňovanie návrhu/iniciatívy.

Dodržiavanie ľudských práv a demokratických noriem na základe správ mimovládnych organizácií, OSN a regionálnych orgánov,

primerané monitorovanie demokratickosti a dôveryhodnosti volieb,

miera korupcie,

počet škôl zapojených do programu eTwinning,

počet vysokoškolských študentov a výskumných pracovníkov zapojených do programu Erasmus Mundus,

počet štruktúrovaných univerzitných projektov spolupráce,

miera blahobytu poľnohospodárskych spoločností,

počet úspešných žiadostí partnerských krajín ESP v rámci programov EÚ,

udržateľnejšie zabezpečenie cenovo prijateľných potravín v krajinách ESP,

zníženie hospodárskych a sociálnych rozdielov,

znížená miera nezamestnanosti.

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Potreba(-y), ktorá(-é) sa má (majú) uspokojiť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte

Vízia politiky a strednodobé ciele

Dlhodobou **víziou** ESP je susedstvo, v rámci ktorého každá partnerská krajina rozvíja prepojenie s EÚ do takej miery, pokiaľ siahajú jej vlastné ambície, potreby a možnosti. Z politického hľadiska to zahŕňa ponuku užšej spolupráce s EÚ vrátane vyššieho počtu spoločných iniciatív týkajúcich sa globálnych otázok spoločného záujmu na medzinárodných fórach. V oblasti hospodárstva je EÚ tiež naklonená užšej integrácii vedúcej k postupnej hospodárskej integrácii do vnútorného trhu EÚ. Podporuje tiež zrýchlenie inkluzívneho a udržateľného rastu u našich susedov, čo by im malo pomôcť stať sa konkurencieschopnejšími, vytvoriť riadne pracovné miesta a dosiahnuť rozvojové ciele milénia. EÚ by mala mobilizovať celé spektrum jej politík podľa vzájomných potrieb a záujmov a záväzkov každej krajiny k reformám a demokratizácii.

Cieľom je posilniť vzájomný záväzok k politickému a hospodárskemu blahobytu našich občanov, európskych aj susedných krajín, ktorý predstavuje najlepšiu záruku spoločnej stability a prosperity. Takáto vízia sa nezaobíde bez výzev. Partnerské krajiny budú musieť do potrebných reforiem investovať značné prostriedky a úsilie ešte predtým, než sa dostavia prvé pozitívne výsledky. Zo strany EÚ je dôležité neohroziť hladký chod vnútorného trhu a zabezpečiť, aby mobilita prebiehala v bezpečnom prostredí.

V priebehu nasledujúcich štyroch až piatich rokov môžu partnerské krajiny vykonávajúce rozhodné kroky k politickým a hospodárskym reformám očakávať uzavretie **dohôd o pridružení v rámci Východného partnerstva** (východ) a vstup do **Partnerstva pre demokraciu a spoločnú prosperitu** (juh). Toto doplní zvýšená mobilita a vzájomné kontakty ľudí (napr. aj prostredníctvom možného zriadenia partnerstiev v oblasti mobility), hospodárska integrácia prostredníctvom priemyselnej spolupráce, rozvoj MSP, priame zahraničné investície a posilnené obchodné vzťahy s EÚ (napr. prostredníctvom zriadenia rozsiahlych a komplexných zón voľného obchodu a uzavretia iných dohôd, napr. v oblasti poľnohospodárstva, služieb a podnikania, alebo dohôd o posudzovaní zhody a prijímaní priemyselných výrobkov pre prioritné sektory) a hlbšia sektorová integrácia (napr.

prostredníctvom integrácie do celoeurópskeho trhu s energiou a účasti na programoch a v agentúrach EÚ v súlade s možnosťami zapojenia stanovenými každým programom a v súlade so všeobecnými usmerneniami týkajúcimi sa účasti v agentúrach EÚ).

EÚ sa snaží podporovať demokratickú transformáciu iniciovanú v Egypte a Tunisku najmä prostredníctvom ponuky Partnerstva pre demokraciu a spoločnú prosperitu²¹, ktorá sa môže rozšíriť aj o ďalšie krajiny. Tieto krajiny potrebujú podporu, aby mohli s odhodlaním uskutočňovať proces demokratickej transformácie, zreformovať ich inštitúcie a obnoviť hospodársky rast. Ich obyvateľstvo musí tiež vidieť, že EÚ je pripravená im pomôcť v tomto období transformácie plnej výzev i ťažkostí.

Dodatočné financovanie

Realizácia nového prístupu susedskej politiky založenom na vzájomnej zodpovednosti a spoločného záväzku k všeobecným hodnotám ľudských práv, demokracie a právneho štátu si bude vyžadovať **dodatočné finančné prostriedky v maximálnej výške 1 242 miliónov EUR do roku 2013**. Tieto budú zahŕňať:

a) právny rámec nástroja európskeho susedstva a partnerstva vhodne umiestnený, aby zniesol nápor opatrení novej spolupráce, ktoré boli stanovené v revízii. Z tohto dôvodu Komisia navrhuje doplniť finančné krytie nástroja európskeho susedstva a partnerstva o 750,5 milióna EUR z rôznych zdrojov, konkrétne: 355 miliónov EUR z prerozdelenia finančného krytia iných nástrojov a v prípade tranže na rok 2012 z rezervy kapitoly 4 z rozpočtu pre delegácie na rok 2012 (241,5 milióna EUR) a 154 miliónov EUR z nástroja flexibility. Navrhnuté zvýšenie prostriedkov sa môže uskutočniť bez formálnej úpravy nariadenia o ENPI v súlade s bodom 37 medziinštitucionálnej dohody o finančnom výhlade na obdobie 2007 – 2013, keďže predstavuje reakciu na „*nové, objektívne a dlhodobé okolnosti ... výslovne a presne odôvodnené, pričom sa zohľadnia výsledky získané pri vykonávaní programu*“. Pokiaľ boli súčasné rezervy rozpočtu pre delegácie na rok 2012 vytvorené znížením určitých rozpočtových riadkov vzhľadom na predchádzajúce finančné plánovanie, navrhované riešenie sa môže považovať tiež za „prerozdelenie“. Viac informácií bude predložených prostredníctvom opravného listu;

b) prerozdelenie financovania z iných nástrojov, ako napr. z európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR) (13,4 milióna EUR na obdobie 2011 – 2012), tematických programov pre neštátne subjekty v rámci nástroja rozvojovej spolupráce (3,8 milióna EUR v roku 2011);

c) prerozdelenie z nástroja stability (40 miliónov EUR)²²;

d) vyčlenenie 90 miliónov EUR ako záruky potrebnej na to, aby EIB poskytla krajinám južného Stredomoria úvery vo výške ďalšej miliardy²³;

²¹ KOM(2011) 200, 8.3.2011.

²² Presná suma, ktorú bude potrebné získať z nástroja stability bude závisieť od určenia vhodných projektov. Ak na tieto projekty bude stačiť menej ako 40 miliónov, rozdiel sa prevedie na ENPI.

²³ Ak Rada a Parlament tiež schvália zvýšenie stropu Východného partnerstva v nadväznosti na strednodobé preskúmanie vonkajšieho mandátu EIB, suma potrebná na vytvorenie rezerv garančného fondu sa vyhradí. Je

e) prerozdelenie z nástroja makrofinančnej pomoci (100 miliónov EUR)²⁴;

f) umožniť EIB využiť spätné toky zo starých operácií investovania kapitálu do MSP (244 miliónov EUR).

Posledný bod si vyžaduje, aby Rada prijala úpravu článku 23 nariadenia o ENPI.

Súčasne aj existujúce národné orientačné programy sa preorientujú na hlavné ciele nového partnerstva a 150 miliónov EUR sa prerozdelí z finančného krytia ENPI na podporu nového nástroja občianskej spoločnosti v rámci ESP a iné akcie na podporu silnejšieho partnerstva medzi spoločnosťami.

Diferenciácia

Kým z aktivít zameraných na posilnenie partnerstva so spoločnosťami (zložka 2) budú mať výhody všetky partnerské krajiny, financovanie na základe druhých dvoch zložiek bude prerozdeľované partnerským krajinám na základe prístupu „viac za viac“ založeného na vzájomnej zodpovednosti.

Zvýšená podpora od EÚ bude závisieť od pokroku dosiahnutého v rámci budovania a upevňovania demokracie a dodržiavania zásad právneho štátu. Čím viac a rýchlejšie dosiahne krajina pokrok v rámci jej vnútorných reforiem, tým viac podpory dostane od EÚ. Táto väčšia podpora bude mať rôzne podoby, vrátane zvýšeného financovania sociálneho a hospodárskeho rozvoja, rozsiahlejších programov zameraných na budovanie inštitúcií (CIB), lepšieho prístupu na trh, zvýšeného financovania EIB na podporu investícií a významného uľahčenia mobility. Tieto preferenčné záväzky budú upravené v súlade s potrebami každej krajiny a v závislosti od regionálneho kontextu. Zmysluplné reformy sa spájajú s vysokými počiatočnými nákladmi. V prípade krajín, kde sa neuskutoční reforma, EÚ prehodnotí, ba dokonca zníži financovanie.

1.5.2. Prínos zapojenia Európskej únie

Na návrh sa je potrebné pozerieť sa v rámci celkového kontextu obnovenej európskej susedskej politiky, ktorá ponúka partnerským krajinám užšiu politickú spoluprácu a hlbšiu hospodársku integráciu v súlade s článkom 8 Lisabonskej zmluvy. Spočíva na zdieľaní skúseností s európskou integráciou s našimi susedmi a ich postupnom zapájaní do politik EÚ. Keďže ponuka EÚ sa vo veľkej miere zakladá na integrácii do vnútorného trhu EÚ, EÚ ako celok môže poskytnúť lepšie túto pomoc ako jednotlivé členské štáty samostatne.

²⁴

potrebné poznamenať, že v súlade s nariadením o garančnom fonde (nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009) sa potrebná tvorba rezerv uskutoční v priebehu niekoľkých rokov od roku 2013.

Presná suma, ktorú bude potrebné získať z tohto nástroja bude závisieť od finančných potrieb krajín, ktoré majú nárok na makrofinančnú pomoc, stanovených v súvislosti so stabilizačnými a reformnými hospodárskymi programami realizovanými za podpory MMF. Ak suma vyčlenená na programy makrofinančnej pomoci bude menej ako 100 miliónov, rozdiel sa prevedie na ENPI.

1.5.3. Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti

O bývalej pomoci poskytnutej susedným krajinám bolo vykonaných päť hodnotení krajín a dve hodnotenia regiónu (MEDA II a TACIS). Hlavné sektory, ktorým sa venovali, sú: hospodársky rozvoj (vrátane obchodu), sektor sociálnych vecí (vrátane zdravia a vzdelávania), súkromný sektor, poľnohospodárstvo (vrátane bezpečnosti potravín) a energetika (vrátane jadrovej).

Z hodnotení vyplynulo, že spojiť (ENPI) bilaterálnu a regionálnu spoluprácu s krajinami, s ktorými spolupráca pôvodne prebiehala pomocou dvoch oddelených nariadení (TACIS a MEDA), má pozitívny, vzájomne obohacujúci vplyv, najmä pokiaľ ide o pomocné mechanizmy na podporu reforiem. Na základe pozitívnych výsledkov zo skúseností v rámci programu MEDA²⁵ rozpočtová podpora reforiem od zavedenia ENPI značne vzrástla a priniesla hmatateľné výsledky, presadila reformy a pomohla posilniť politický dialóg s partnerskými krajinami²⁶. Prístup však bude potrebné ešte vylepšiť, aby zahŕňal zvýšené zameranie sa na základné hodnoty a demokratickú správu vecí verejných. Malo by sa tiež vyvinúť úsilie o zapojenie občianskej spoločnosti do tvorby a kontroly operácií a posilniť jej viditeľnosť.

Na druhej strane zavedenie nového nástroja vychádzajúceho zo skúseností s rozširovaním (TAIEX, Twinning a nedávne komplexné programy budovania inštitúcií v rámci Východného partnerstva) zvýšilo kapacitu ENPI na zavádzanie projektov budovania inštitúcií a presadzovanie zblížovania právnych predpisov s acquis EÚ. Mechanizmus cezhraničnej spolupráce v rámci ENPI umožňuje lepšie riešiť spoluprácu medzi regiónmi so spoločnou hranicou.

1.5.4. Zlučiteľnosť a možná synergia s inými finančnými nástrojmi

Kým nástroj európskeho susedstva a partnerstva predstavuje hlavný nástroj na riešenie finančnej spolupráce EÚ s jej susedmi, krajiny, ktoré spája ESP, získavajú výhody aj z iných finančných nástrojov zameraných na konkrétne otázky politiky (celosvetové výzvy, ľudské práva, jadrová bezpečnosť) alebo krízové situácie (makrofinančná pomoc, nástroj stability, nástroj humanitárnej pomoci).

Niektoré z týchto nástrojov boli zmobilizované nedávno z dôvodu vzniknutých potrieb v južnom susedstve EÚ a budú sa aj naďalej používať na podporu transformačných procesov v regióne susedstva.

Tunisko prijalo balík v hodnote 2 milióny EUR z nástroja stability na podporu 1) politickej reformy a volebného procesu a 2) nezávislosti občianskej spoločnosti a médií. Ďalší balík podpory občianskej spoločnosti v hodnote 2 milióny EUR sa plánuje z európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR) pre oblasti, akým je pozorovanie volieb národnými občianskymi spoločnosťami, školenia pre politické strany, podpora slobody prejavu a presadzovanie demokratických hodnôt a možnosti kontroly dodržiavania ľudských práv. V rámci tematického programu nástroja rozvojovej pomoci „nešťátne subjekty a miestne orgány“

²⁵ Pozri aj hlavné závery Hodnotenia nariadenia MEDA II a jeho implementácie (jún 2009).

²⁶ Na príkladoch zo záverov Hodnotenia operácií rozpočtovej podpory v Tunisku (november 2010).

bolo pre Tunisko vyčlenených 1,2 milióna EUR. Prostredníctvom európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva bude financovaná aj volebná pozorovateľská misia EÚ (až do výšky 4 milióny EUR).

V **Egypte** bude z európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR) pridelených 2,9 milióna EUR na podporu akcií boja proti mučeniu, zlepšenie podmienok predbežného zadržania a presadzovanie slobody médií a slobody vierovyznania. V rámci tematického programu nástroja rozvojovej pomoci „neštátne subjekty a miestne orgány“ bude pridelených 2,6 milióna EUR na podporu postavenia mládeže, práv žien a sociálnych a ekonomických práv.

Nástroj humanitárnej pomoci (70 miliónov EUR) bol zmobilizovaný na riešenie dôsledkov vnútorného konfliktu v **Líbyi** a pomoc utečencom a vyhosteným obyvateľom. Prostredníctvom mechanizmu civilnej ochrany sa z rezervy na núdzovú pomoc uvoľnilo 5 miliónov EUR na financovanie návratu príslušníkov tretích krajín do vlasti.

1.6. Trvanie akcie a jej finančného vplyvu

☒ Návrh/iniciatíva s **obmedzeným trvaním**

– ☒ Návrh/iniciatíva v platnosti od roku 2011 do roku 2013

– ☒ Finančný vplyv trvá od roku 2011 do roku 2013

☐ Návrh/iniciatíva s **neobmedzeným trvaním**

– Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od RRRR do RRRR,

– a potom bude vykonávanie postupovať bežným tempom.

1.7. Plánovaný(-é) spôsob(-y) riadenia²⁷

☒ **Priame centralizované riadenie** na úrovni Komisie

☒ **Nepriame centralizované riadenie** s delegovaním úloh súvisiacich s plnením rozpočtu na:

– ☒ výkonné agentúry

– ☐ orgány ustanovené Spoločenstvami²⁸

– ☐ vnútroštátne verejnoprávne subjekty/subjekty poverené vykonávaním verejnej služby

– ☐ osoby poverené vykonávaním osobitných akcií podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii, určené v príslušnom základnom akte v zmysle článku 49 nariadenia o rozpočtových pravidlách

☐ **Spoločné riadenie** s členskými štátmi

☒ **Decentralizované riadenie** s tretími krajinami

☒ **Spoločné riadenie** s medzinárodnými organizáciami (*uved'te bližšie*)

Poznámky

Ciele sa budú plniť prostredníctvom kombinácie opatrení zavedených cez rôzne spôsoby riadenia, konkrétne:

Akcie budovania inštitúcií sa budú realizovať najmä prostredníctvom priameho riadenia na úrovni Komisie;

Výmenné pobyty študentov a mládeže a spolupráca medzi univerzitami a školami sa budú realizovať najmä prostredníctvom výkonnej agentúry pre vzdelávanie, audiovizuálny sektor a kultúru.

²⁷ Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovej stránke BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

²⁸ Podľa článku 185 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Pilotné programy navrhnuté pre kohéznú a poľnohospodársku politiku sa budú realizovať buď prostredníctvom priameho centralizovaného riadenia alebo prostredníctvom decentralizovaného riadenia.

Spoločné riadenie s medzinárodnými organizáciami sa môže využiť pre konkrétne akcie (napr. podporu súladu s dohovormi Rady Európy). V snahe zefektívniť pomoc a rozdelenie práce medzi členské štáty sa môže naplánovať tiež delegovaná spolupráca.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Opatrenia týkajúce sa kontroly a predkladania správ

Uveďte časový interval a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Komisia bude monitorovať pokrok jej externej spolupráce na všetkých úrovniach:

vstup (najmä finančné toky: záväzky, zmluvy a platby);

činnosti / výstupy (realizácia projektov a programov, vnútorné monitorovanie vykonávané na mieste delegáciami Komisie);

pokrok / výsledok (vonkajšie monitorovanie na základe výsledkov – ROM²⁹) a *vplyv*;

Plánovanie dlhodobej vonkajšej pomoci pre partnerské krajiny a regióny sa vykonáva v rámci príprav strategických dokumentov (do 7 rokov) a indikatívnych programov (3 – 4 roky). S cieľom možnosti prispôsobenia plánovaných priorit podliehajú tieto programovacie dokumenty hodnoteniu v ktoromkoľvek momente. Indikatívne programy zahŕňajú konkrétne ciele a očakávané výsledky pre každú oblasť spolupráce.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Zistené riziká

1) Nedostatok politickej a administratívnej stability v partnerských krajinách môže viesť k problémom so zostavovaním programov, omeškaniam uvoľňovania fondov a straty účinnosti;

2) Nedostatok postačujúcich administratívnych prostriedkov môže viesť k nedostatku ľudských zdrojov na riadenie pomoci;

3) Nedostatky pri uplatňovaní noriem kvality môžu viesť k slabo navrhnutým programom a projektom;

²⁹

Systém monitorovania na základe výsledkov (ROM) umožňuje rýchle zhodnotenie výsledkov projektu alebo programu, ako aj jeho širších dôsledkov a poskytuje Komisii nezávislé rady týkajúce sa jej portfólia projektov. Jednotný prístup zabezpečí Komisii získanie porovnateľných údajov pre všetky regióny, v ktorých poskytuje vonkajšiu pomoc.

4) Nedostatočné šírenie informácií môže zamedziť vyriešeniu problematických otázok riadenia pomoci.

2.2.2. Plánované metódy kontroly

Zvýšiť pripravenosť. Identifikovať najrizikovejšie krajiny, vytvoriť plán riadenia rizika pre jednotlivé krajiny, sledovať vývoj v daných krajinách cez rôzne kanále.

Dostatočné administratívne prostriedky. Podrobné naplánovanie administratívnych prostriedkov čerpaných z kapitol 4 a 5 viacročného finančného rámca na obdobie 2007 – 2013. Prispôbenie rozvrhnutia ľudských zdrojov medzi útvary v sídle a delegácie na základe predpokladaných potrieb a posúdenia množstva práce podľa kvantifikovateľných kritérií vždy, keď je to možné (napr. počet zmlúv, ktoré je potrebné pripraviť).

Zavedenie a kontrola noriem a požiadaviek pred a po skupine na podporu kvality. Delegácie a príslušné útvary GR pre rozvoj a spoluprácu musia mobilizovať hneď na začiatku procesu potrebné znalosti od vzdialenej a miestnej podpory.

Vylepšenie systému – Kvalita dát a podávanie správ: Včasné informovanie o prebiehajúcich rokovaníach a zabezpečenie, aby všetky problémy spojené s riadením pomoci boli už dobre známe a osoby zapojené do rokovaní boli o nich oboznámené.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uved'te existujúce a plánované opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam a existujúce a plánované opatrenia ochrany pred podvodmi a nezrovnalosťami.

Ochrana finančných záujmov Európskej únie a boj proti podvodom a nezrovnalostiam tvoria neoddeliteľnú súčasť nariadenia o ENPI. Za kontrolu zmlúv a platieb z administratívneho hľadiska budú v krajinách, ktoré sú príjemcami pomoci, zodpovedné delegácie EÚ. Delegácie budú dohliadať na každú operáciu financovanú v rámci tohto nariadenia vo všetkých fázach projektového cyklu³⁰. Osobitnú pozornosť budú venovať charakteru výdavkov (oprávnenosť výdavkov), dodržiavaniu rozpočtov (skutočné výdavky) a overovaniu podporných dokumentov a náležitej dokumentácie (preukázanie výdavkov).

³⁰ Delegácie poveria Komisiu (OLAF) vykonávaním kontrol a inšpekcií na mieste v súlade s nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušný(-é) okruh(-y) viacročného finančného rámca a dotknutá(-é) výdavková(-é) položka(-y) rozpočtu

- Existujúce rozpočtové riadky výdavkov

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky v týchto okruhoch.

Kapitola viacročného finančného rámca	Rozpočtová položka	Druh výdavkov	Príspevok			
	Počet [Názov.....]	DRP/ NRP ⁽³¹⁾	krajín EZVO ³²	kandidátsk ych krajín ³³	tretích krajín	v zmysle článku 18. ods. 1 písm. aa) nariadenia o rozpočtových pravidlách
19.01.04.0 2	Nástroj európskeho susedstva a partnerstva (ENPI) – Výdavky na administratívne riadenie	NRP	NIE	NIE	NIE	NP
19.08.01	Európska susedská politika – Finančná spolupráca	DRP	NIE	NIE	NIE	NP

³¹ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky / NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky

³² EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

³³ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálne kandidátske krajiny zo západného Balkánu.

3.2. Odhadovaný vplyv na výdavky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Odhadovaný vplyv na výdavky						
Kapitola viacročného finančného rámca	Kapitola 4 – Vonkajšie vzťahy					
			2011	2012	213	Spolu
Prevádzkové rozpočtové prostriedky						
19.08.01 – Európska susedská politika – Finančná spolupráca	Závazky	(1)	85,000	383,750	261,750	730,500
	Platby	(2)	0,000	115,125	104,700	219,825
Rozpočtové prostriedky administratívneho charakteru financované z balíka prostriedkov určených na vykonávanie osobitných programov (15)						
19.01.04.02 – ENPI Administratívne úvery		(3)	0,000	11,750	8,250	20,000
Rozpočtové prostriedky SPOLU za GR pre rozvoj a spoluprácu	Závazky	1+3	85,000	395,500	270,000	750,500
	Platby	2+3	0,000	126,875	112,950	239,825
Prevádzkové rozpočtové prostriedky SPOLU	Závazky	(4)	85,000	383,750	261,750	730,500
	Platby	(5)	0,000	115,125	104,700	219,825
Rozpočtové prostriedky administratívneho charakteru financované z balíka prostriedkov určených na vykonávanie osobitných programov			0,000	11,750	8,250	20,000
Rozpočtové prostriedky SPOLU	Závazky		85,000	395,500	270,000	750,500
	Platby		0,000	126,875	112,950	239,825
(15). Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie realizácie programov a/alebo akcií Európskej únie (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.						

3.2.1. Odhadovaný vplyv na prevádzkové rozpočtové prostriedky

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie prevádzkových rozpočtových prostriedkov
- ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie prevádzkových rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené v tejto tabuľke:

Viazané rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Uveďte ciele a výstupy ↓			Rok – 2011		Rok – 2012		Rok – 2103		SPOLU	
	VÝSTUPY									
	Druh realizácie / výstupu	Priemerné náklady realizácie / výstupu	Počet výstupov	Náklady	Počet výstupov	Náklady	Počet výstupov	Náklady	Počet výstupov spolu	Náklady spolu
ZLOŽKA 1 – DEMOKRATICKÁ TRANSFORMÁCIA A BUDOVANIE INŠTITÚCIÍ										
Komplexné programy budovania inštitúcií *	Program	40	3	20	3	63	3	42	3	125
Partnerstvá v oblasti mobility *	Program	8	3	5	3	10	3	10	3	25
Medzisúčet pre zložku 1				25		73		52		150
ZLOŽKA 2 – PARTNERSTVO S ĽUĎMI										
Erasmus Mundus – Mobilita študentov	Študent/rok	0,035	857	30	1286	45	1000	35	3143	110
TEMPUS – Spolupráca medzi univerzitami	Projekty	0,9	6	5	14	12,5	14	12,5	33	30
Mládež – Projekty	Projekty	0,02	500	10	875	17,5	875	17,5	2250	45
Iné realizácie / výstupy		nedostupný údaj		5		11,25		9,75		26
Medzisúčet pre zložku 2				50		86,25		74,75		211
ZLOŽKA 3 – UDRŽATEĽNÝ A INKLUZÍVNY RAST A HOSPODÁRSKY ROZVOJ										
Pilotné programy súdržnosti	Program	40	3	0	3	85	3	40	3	125

Pilotné programy určené pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka	Program	30	6	10	6	110	6	65	6	185
Účasť na programoch EÚ+**	nedostupný údaj	nedostupný údaj	5,95		5,95		5,95		5,95	
Medzisúčet pre zložku 3				10		224,5		135		369,5
NÁKLADY SPOLU				85		383,75		261,75		730,5

*Dostupné vo forme viacročného programu IB rozdeleného na obdobie troch rokov. Priemerné náklady sa vzťahujú na 3 roky.

** Vyčlenené finančné prostriedky na podporu účasti partnerských krajín na programoch EÚ. Výška jednotlivých príspevkov závisí od programu a krajiny a nedá sa odhadnúť. Väčšina súvisiacich ľudských zdrojov bude potrebná v rámci delegácií v príslušných krajinách, ktoré sú príjemcami pomoci, práve v tejto etape.

Dôležitá poznámka: Je potrebné zdôrazniť, že členenie činností a ich rozdelenie medzi komponenty sa môže v tejto etape považovať iba za orientačné a uvedené výstupy sú založené na predbežných odhadoch a uvedené na ilustráciu.

3.2.2. Odhadovaný vplyv na rozpočtové prostriedky administratívneho charakteru

3.2.2.1. Zhrnutie

- ☒ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov
- ☐ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené v tejto tabuľke:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok N ³⁴	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	... uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)	SPOLU
--	---------------------	---------	---------	---------	--	-------

KAPITOLA 5 viacročného finančného rámca								
Ludské zdroje								
Ostatné administratívne výdavky								
Medzisúččet KAPITOLA 5 viacročného finančného rámca								

Mimo KAPITOLY 5³⁵ viacročného finančného rámca								
Ludské zdroje								
Iné výdavky administratívneho charakteru								
Medzisúččet mimo KAPITOLY 5 viacročného finančného rámca								

SPOLU								
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--

³⁴ Rok N je rokom, v ktorom sa návrh/iniciatíva začína uskutočňovať.

³⁵ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie realizácie programov a/alebo akcií Európskej únie (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

3.2.2.2. Odhadované požiadavky na ľudské zdroje

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje využitie ľudských zdrojov
- ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje využitie ľudských zdrojov, ako je uvedené v tejto tabuľke:

Odhady sa zaokrúhľujú na celé čísla (alebo najviac na jedno desatinné miesto)

	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
• Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)			
XX 01 01 01 (Sídlo a zastúpenia Komisie)			
XX 01 01 02 (Delegácie)			
XX 01 05 01 (Nepriamy výskum)			
10 01 05 01 (Priamy výskum)			
• Externí zamestnanci (v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času: FTE)³⁶			
XX 01 02 01 (ZZ, PADZ, VNE, z „celkového finančného krytia“)			
XX 01 02 02 (ZZ, PADZ, PED, MZ a MED v delegáciách)			
19 01 04 02³⁷	– sídlo ³⁸	0	
	– delegácie	131	92
XX 01 05 02 (ZZ, PADZ, VNE – nepriamy výskum)			
10 01 05 02 (ZZ, PADZ, VNE – priamy výskum)			
Iné rozpočtové riadky (uved'te)			
SPOLU		131	92

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Dodatoční zamestnanci sú potrební na riadenia dodatočných prostriedkov a zavedenie nových iniciatív, ktoré sú súčasťou revízie ESP. Vzhľadom na charakter nových aktivít, ktoré sa majú zaviesť v rámci revízie ESP, akými je Partnerstvo pre demokraciu a spoločnú prosperitu (budovanie inštitúcií, vzájomné kontakty ľudí realizované prostredníctvom relatívne malého projektu, podpora pre občianske spoločnosti ...) je potrebný značný počet zamestnancov na riadenie a dohľad nad programami. Väčšina týchto ľudských zdrojov bude potrebná

³⁶ ZZ = zmluvný zamestnanec; PADZ= pracovníci agentúr dočasného zamestnávania; PED = pomocný expert v delegácii; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert;

³⁷ Pod stropom pre externých zamestnancov z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

³⁸ Najmä pre štrukturálne fondy, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európsky fond pre rybné hospodárstvo.

v rámci delegácií v príslušných krajinách, ktoré sú príjemcami pomoci, a vo výkonnej agentúre pre vzdelávanie, audiovizuálny sektor a kultúru (na riadenie vzdelávacích, mládežníckych a kultúrnych programov).

Pokiaľ dodatočné prevádzkové finančné prostriedky pochádzajú z prerozdelenia finančného krytia iných nástrojov, súvisiace výdavky na administratívnu podporu budú tiež podľa toho prerozdelené. Výška administratívnych rozpočtových prostriedkov, ktoré je potrebné previesť z finančného krytia iných nástrojov, dosiahne sumu 6,78 mil. EUR v roku 2012 a 8,25 mil. EUR v roku 2013. Tieto sumy zodpovedajú prerozdeleniu približne 76 jednotiek ekvivalentu plného pracovného času (FTE) v roku 2012 a 92 FTE v roku 2013 z iných nástrojov.

Jednotkové náklady na externých zamestnancov v delegáciách boli vypočítané vo výške 88,937 EUR, čo predstavuje priemer predpokladaných nákladov na zmluvného zamestnanca (134,120 EUR) a predpokladaných nákladov na miestneho zamestnanca (43,754 EUR) v rozpočte pre delegácie na rok 2012 v rámci rozpočtovej položky 19.010402.

Úradníci a dočasní zamestnanci	
Externí zamestnanci	131 FTE/rok v roku 2012 a 92 FTE/rok v roku 2013 za celkové náklady v hodnote 20 miliónov EUR (11,75 miliónov EUR v roku 2012 a 8,25 miliónov EUR v roku 2013)

3.2.3. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

- ☐ Návrh/iniciatíva je v súlade s platným viacročným finančným rámcom.
- ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje zmenu v plánovaní príslušnej kapitoly viacročného finančného rámca.

Dodatočné prostriedky na aktivity uvedených v tomto oznámení budú z veľkej časti financované prostredníctvom zmeny v pláne finančného krytia pre nástroje vonkajších vzťahov, ktoré patria pod kapitolu 4 viacročného finančného rámca, v prospech ENPI (prevádzkové rozpočtové prostriedky i administratívne úvery).

V roku 2011 sa získa značná časť dodatočnej sumy 85 miliónov EUR z prevodu prostriedkov z nástroja rozvojovej spolupráce (51 miliónov EUR) a znížením príspevku EÚ na aktivity EBRD (34 miliónov EUR).

V roku 2012 sa dodatočná suma 395,5 milióna EUR získa z: 1) rezervy kapitoly 4 (241,5 EUR), ktorá zahŕňa rozpočtové prostriedky pôvodne plánované pre nástroj rozvojovej spolupráce (89 miliónov EUR), nástroj predvstupovej pomoci (60 miliónov EUR) a nástroj stability (60 miliónov EUR) a 2) nástroja flexibility (154 miliónov EUR).

Dodatočných 270 miliónov EUR na rok 2013 by sa malo získať prevodom finančných prostriedkov z nástroja rozvojovej spolupráce (100 miliónov EUR), nástroja predvstupovej pomoci (60 miliónov EUR) a nástroja stability (70 miliónov EUR).

EUR) a ich prerozdelením z iných nástrojov, najmä z rozpočtu pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku (40 miliónov EUR)³⁹.

- X Návrh/iniciatíva si vyžaduje, aby sa použil nástroj flexibility⁴⁰.

Ako sa už uviedlo, na získanie dodatočných prostriedkov na financovanie aktivít opísaných v tomto oznámení bude potrebné mobilizovať nástroj flexibility na rok 2012 a získať z neho 154 miliónov EUR.

Komisia okamžite prikróčí k predloženiu príslušných návrhov rozpočtu rozpočtovému orgánu (prevody na rok 2011, opravný list na rok 2012, zmena plánu na rok 2013).

3.2.4. Účasť tretích strán na financovaní

- Návrh/iniciatíva nepočíta so spolufinancovaním tretími stranami.
- Návrh/iniciatíva si vyžaduje spolufinancovanie, ktoré sa odhaduje takto:

Rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	... uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			Spolu
Uveďte spolufinancujúci subjekt								
Spolufinancované prostriedky SPOLU								

³⁹ Proces prerozdelenia sa začne na základe návrhu vysokej predstaviteľky a v súlade s osobitnými pravidlami, ktoré sa viažu k rozpočtu pre SZBP.

⁴⁰ Pozri body 19 a 24 medziinštitucionálnej dohody.

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

- ☒ Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.
- ☐ Návrh/iniciatíva má finančný vplyv na príjmy, ako sa uvádza v nasledujúcej tabuľke:
 - ☐ vplyv na vlastné zdroje
 - ☐ vplyv na rôzne príjmy

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový príjmov:	riadok	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v prebiehajúcom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy ⁴¹					
			Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	... vložte toľko stĺpcov, koľko je potrebné na základe trvania vplyvu (pozri bod 1.6)	
Článok								

V prípade rôznych pripísaných príjmov, na ktoré bude mať návrh/iniciatíva vplyv, uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

[...]

Uveďte spôsob výpočtu vplyvu na príjmy.

[...]

⁴¹

Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia byť čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odpočítaní 25 % nákladov na výber.